CASPARI COMMELIN ... PRÆLUDIA BOTANICA AD PUBLICAS PLANTARUM...

Kaspar Commelin

zed by Google

CASPARI COMMELIN M. D.

& Horti Medici Amſtelædamenſis Botanici

PRÆLUDIA BOTANICA

AD

Publicas Plantarum exoticarum demonſtrationes,

DICTA IN HORTO MEDICO,

Cum demonſtrationes exoticarum 3 *Octobris* 1701, *&* 29 *Maji* 1702. *ex auctoritate Nobiliſſimorum & Ampliſſimorum D. Conſulum auſpicaretur.*

HIS ACCEDUNT

Plantarum rariorum & exoticarum, in præludiis Botanicis recenſitarum,

ICONES & DESCRIPTIONES.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud FREDERICUM HARINGH. 1703.

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

ET

GRAVISSIMIS VIRIS

D. NICOLAO WITSEN J. U. D.

D. JOANNI HUDDE.

D. THEODORO BAS J. U. D.

D. GERBRANDO PANCRAS J. U. D.

Horti Medici Curatori.

AMSTELÆDAMENSIS

REIPUBLICÆ CONSULIBUS.

NEC NON

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS
ET
PRUDENTISSIMIS VIRIS

D. FRANCISCO DE VROEDE J. U. D.
Viro Conſulari.

D. JOANNI HUYDECOOPER
A MAARSEVEEN J. U. D.
Scabino.

HORTI MEDICI AMSTELÆDAMENSIS
CURATORIBUS.

DOMINIS SUIS ET MÆCENATIBUS
PERPETUUM VENERANDIS

HÆC SUA

PRÆLUDIA BOTANICA

EA, QUA DECET, REVERENTIA
D D D.
CASPARUS COMMELIN.

LECTORI
BOTANOPHILO
S. D. P.

CASPARUS COMMELIN.

Biennium eſt, Lector Benevole, quod partem alteram horti Amſtelædamenſis plantarum exoticarum feraciſſimam tecum communicaverim, a quo tempore de edendo catalogo cogitanti, accidit, ut Nobiliſſ: & Ampliſſimorum D: Conſulum auctoritate lectiones Plantarum exoticarum publicas habendi mihi demandata ſit provincia, quæ hactenus in horto medico habitæ fuerant nullæ, ut, quemadmodum bis

ſingula hebdomade Clar. Fredericus Ruyſchius Botanices Profeſſor ſtirpes communi gaudentes ſolo, earumque uſum medicum Auditoribus ſuis publice demonſtrat, ita & ego lectionem ſtirpium exoticarum geminam haberem, quas ſtatim, anni 1701 autumno & præteritæ æſtatis initio auſpicaturus non abſre fore putavi, ſi & utilitatem demonſtrationum culturæque exoticarum; methodum, qua ipſas eſſem habiturus; & ſtudii Botanici jucunditatem in prælimino proponerem; cum in primis hiſce demonſtrationibus variæ ſe obtulerint nec deſcriptæ nec ab aliis aut ſaltem paucis viſæ aut cognitæ plantæ, hæcce noſtra prælудia una cum rariorum & exoticarum iconibus & deſcriptionibus tecum L. B. communicare volui, tum ut hæcce noſtra præludia tanquam prodromus forent edendi catalogi, tum ut hiſce iconibus & deſcriptionibus exoticæ illæ non deſcrip-

criptæ, & in præludiis recenſitæ Botanophylis ſimul innoteſcerent, quæ in tantam copiam excreverunt in horto medico, ut fidem fere omnem ſuperet; teſtes ſunt illi, qui me præterita æſtate exoticas in horto medico demonſtrantem audivere; teſtes, ut de aliis taceam multæ illæ diverſæque Aloes ſpecies, quas in præludiis indigitavi, & quæ numerum quadrageſimum quartum excedunt, quantum vel in hortorum catalogis, vel ipſis etiam editis Botanicorum libris fruſtra quæres, continet enim Horti Lugduno Batavi catalogus quinque Aloes ſpecies, Beaumontiani ſeptendecim; Tourneſortius in ſua inſtitutione rei herbariæ quatuordecim, & Pluckenetius in ſuo almageſto botanico viginti & quinque recenſent, ſed quis uno eodemque tempore tot Aloes ſpecies continens demonſtrari poſſit hortus, me latet: hæ autem non ſolum numero, ſed florum quo-

quoque elegantia ſe commendant, duodecim enim, quod mireris Lector, diverſæ ſpecies omnes in horto medico floruerunt, quarum aliæ odoris fragrantia, aliæ coloris elegantia, aliæ ſcapi flores ſuſtentantis altitudine maxime inſignes fuere; cæterum quid in hiſce mihi agendum conſtituerim indicavi, utrum vero perfecerim tibi judicandum L: B: relinquo. Vale, & totius horti catalogum a me exſpecta.

Dabam Amſtelædami
XIV Kalend. Februarii MDCCIII

CAS-

CASPARI COMMELIN M: D:

& Horti Medici Amſtelædamenſis Botanici

PRÆLUDIA BOTANICA

AD

Publicas plantarum exoticarum Demonſtrationes.

QUum mihi Nobiliſſimorum & Ampliſſimorum Conſulum auctoritate ſingulis diebus Lunæ & Mercurii publicas plantarum exoticarum lectiones habendi demandata ſit provincia, non abs re fore putavi, Auditores eruditiſſimi, ſi, priuſquam has ipſas aggrediar, harum utilitatem & methodum, qua ipſas ſum habiturus, breviter proponerem; utilitatem, ut nemo ſibi perſuaderet, harum culturam & demonſtrationes eſſe inutiles, aut pompæ magis & ornamento, quam utilitati accommodatas;

A me-

methodum, ut hac ipſa eo felicius cum auditoribus meis mentem meam poſſem communicare, & hi ipſi uberiores ex ea colligere valerent fructus.

Utilitatem illas in ſe continere maximam nemo ibit inficias, qui ex Hippocratis, Dioſcoridis, Plinii, Galeni, aliorumque Veterum ſcriptis ſibi fructum pollicetur unquam, hi enim, cum regionibus ab hac noſtra longe remotis vixerunt & medicinam fecerunt, dubio procul omni ſimplicia deſcripſerunt plurima, eorumque virtutes nobis reliquerunt deſcriptas, quorum nullum noſtra fert tellus, præterquam quod & hi ipſi plurimis uſi fuerint medicamentis, quorum loca natalia nec illi ipſi viderunt, hæc cum ita ſint, Auditores, quam nobis, quæſo, horum omnium a Veteribus deſcriptorum & in uſum receptorum ſimplicium cognitionem pollicemur, niſi illorum notitiam inter exoticas æque ac indigenas quæramus? hujus aſſertionis veritatem præterito ſeculo doctiſſimorum ingenia & lucubrationes ſatis ſuperque evicerunt, qui inveſtigandis tam indigenis quam exoticis, iiſque colendis & colligendis tantam ſimplicium medicamentorum a Veteribus deſcriptorum copiam detexerunt, cum orbe literato communica-

nicarunt, atque adeo rei medicæ emolumentum non exiguum attulerunt, ut nos poſteri maximam habeamus cauſam, de qua nobismet ipſis poſſumus gratulari, nos, inquam, felicioribus illis temporibus vivere, quibus plurima inventa detecta, & anſam habemus cætera hactenus incognita tractu temporis detegendi ampliſſimam. Nolim jam, Auditores, putetis me longa verborum argumentorumque ſerie probaturum medico ſcientiam & cognitionem plantarum eſſe utilem & neceſſariam, quum ego neminem veſtrum exiſtimem, qui de hujus rei veritate dubitat; e quibus omnibus quid aliud ſequitur? quam exoticarum plantarum culturam ſummæ eſſe utilitatis, quia hac neglecta nullam in nobis exoticarum a Veteribus in uſum receptarum ideam formare poſſumus, neſcimus enim, an illa attributa, quibus Veteres ſua ſimplicia deſcripſerunt & deſignarunt, plantis illis competant, quæ tanquam legitimæ & a Veteribus deſcriptæ ſæpe ac multum nobis obtruduntur, exoticæ è contrario ubi colantur, illaſque nobis continuo videre, & ad examen revocare, hoc eſt cum Veterum ſcriptis conferre liceat, nosmet ipſos plantarum legitimarum a Veteribus deſcriptarum certiores facere poſſumus,

A 2 cujus

cujus ſpecimen ſtatim exhibebo: e quibus omnibus & quid aliud, inquam, ſequitur? Quam & exoticarum plantarum demonſtrationes maxime utiles futuras, præſertim, quum in iis demonſtrandis mihi propoſui utilitatis aut virtutis, ſi quam exoticarum nonnullæ habeant, aut a Veteribus fuerint deſcriptæ, non oblivisci, quod agentes utile miſcebimus dulci, & diverſas e quatuor totius orbis partibus in hunc unum hortum delatas videntes, cogimur ſuapte Ampliſſimorum hujus civitatis Procerum propenſam erga rempublicam medicam voluntatem prædicare, cum iis Proceribus Ampliſſimis placuerit hunc hortum immenſum ad publicum bonum & utilitatem magnis ſumptibus extruere, & indies augere, fore ut eundem mirentur Incolæ, laudibus extollant Advenæ, teſtis eſt inter Botanicos noſtri temporis facile Princeps Jacobus Breynius Gedanenſis, qui, poſteaquam Batavorum hortos, (& præcipue hunc & Lugdunenſem, quos omnium optime inſtructos recenſet) inviſerat, in ſecundo ſuo faſciculi plantarum exoticarum prodromo exclamare cogitur, ſe ſub primum hortorum ingreſſum cum ſtupore ibi theatrum plantarum inuſitatæ cujuſdam amœnitatis conſpexiſſe, atque

que an in Indiam an Americam eſſet delatus, dubium bæſiſſe ac incertum, tot eximia oculos ejus afficiebant objecta, quia a mundi conditi exordio in illum uſque diem tanto plantarum exoticarum theſauro Europa nunquam ſe jactaverat, quanto tunc temporis Hollandia ditata erat, qui ſi nunc temporis in vivis foret, quam copiam plantarum ſuo tempore nec viſarum nec notarum ex utroque orbe & Africa in hunc hortum delatam non cerneret? non poſſumus itaque, Auditores, niſi erga divinum Numen ſimus ingrati, ſummi Creatoris in biſce ordinandis & producendis omnibus ſapientiam & omnipotentiam non admirari & revereri, bonitatem non prædicare, dum harum multas in uſum mortalium, habita ratione incolarum diverſorumque morborum endemiorum, creatas atque productas videmus, hujus veritatis pleni ſunt libri, plenæ ſapientum voces, & ſi quis dubitet hunc Barbari docebunt. Hactenus de utilitate, nunc pauca de methodo.

Nolite, Auditores, dum methodum mihi in demonſtrandis exoticis ſervandam ſim propoſiturus, a me exſpectare, ut aliorum methodum multis refellam, ut Dalecampium, qui plantas per loca natalia diſpoſuit; ut Parkinſonium, qui a plan-

tarum viribus & facultatibus earum claſſes deſumpſit; ut Beſlerum, Horti Eyſtettenſis auctorem, qui per quatuor anni tempora ſuas plantas digeſſit; ut Matthiolum & alios, qui a foliorum ſimilitudine plantas ad eandem claſſem reduxerunt, ut hos, inquam, omnes multis argumentis mala uſos fuiſſe methodo oſtendam, refutationis loco hæc ſatis ſuperque a Moriſono & aliis demonſtrata dixiſſe ſufficiet.

Methodum quod attinet, quam mihi in demonſtrandis exoticis ſervandam propoſui, hæc eſt, ut quotieſcumque genus aliquod ſim expoſiturus, relicta tamdiu ſpecierum enumeratione, illius notas proponam characteriſticas, quæ illi generi duntaxat nec alteri conveniunt, quæ omnibus & ſingulis ejus ſpeciebus competunt, nec ab iis, niſi vim ipſi naturæ velimus inferre, poſſunt divelli, quibus propoſitis, ſpecies ejuſdem generis recenſebo: hac niſi utamur methodo, profitebimur nihil, & mea quidem ſententia actum eſt de ſcientia Botanica, & illam, quæ admodum jucunda & utilis eſt, quæ hac methodo facilior redditur, odioſam, inutilem, & ſcientiarum omnium difficillimam reddemus.

Notæ, quæ vocantur characteriſticæ, a ſolis

ſolis florum ſeminum aut capſularum figura & numero deſumendæ veniunt, ab his ſi deſumantur, facile ſimiles a diſſimilibus ſeparari, & cum ſimilibus velut in faſciculos colligi poſſunt: plantæ autem, quæ ejuſdem ſunt generis inter ſe tamen ſigno quodam ſingulari, ab externa facie deſumpto, differant neceſſe eſt, etiamſi ſpecies ejuſdem generis ob characterem generi proprium appellentur, exempli gratia plantæ omnes, quæ *Geranii* nomine innoteſcunt ſunt plurimæ, & notis ſuis characteriſticis, quod ſint *pentapetalæ, rariſſime tetrapetalæ, quinque capſulares & pentacoccæ, & quarum capſulæ ſeminales in mucronem inſtar ciconiæ roſtri longiſſimum exeunt*, ſub eodem comprehenduntur genere, ſed nota tamen ab externa facie deſumpta differant neceſſe eſt, ita ſpecies ejus ſunt vel *Aquilegiæ, Ibiſci, Alchimillæ, Coriandri, Staphydis agriæ, Aſari, Myrrhidis, Aſtragali* & ſic porro foliis; ex hoc allato geranii exemplo quid aliud ſequitur, Auditores? Quam externam faciem in generibus conſtituendis utilitatem in ſe continere vel exiguam vel potius nullam: hæc ut paulo clarius innoteſcant, ſciendum, a pleriſque Botanicis verticillatarum claſſem, quæ

plu-

plurima genera in ſe continet, hac præcipua nota ab aliis quibuſvis claſſibus diſtingui, quod folia gerat ex adverſo eadem amplectentia bina, (non diviſa intelligite, Auditores, aut diverſa quaſi folia uni pediculo ex utroque latere cauli amplectentia, cum talis planta verticillata ante tres quatuorve annos apparuerat nulla) experientia tamen ſumus edocti paucis ab hinc annis e Canaria plantam eſſe allatam, quæ triphylla exiſtit, ſeu tria quaſi folia in eodem gerit pediculo, quam capite quadrageſimo primo alterius partis horti Amſtelædamenſis nomine *Cedronellæ canarienſis viſcoſæ foliis plerumque ex eodem pediculo ternis* deſcripſi: quis Botanicorum unquam cogitaſſet futuram Geranii ſpeciem foliis conjugatis? niſi illa præterito anno è ſeminibus africanis enata coleretur in horto. Hæc quæ de methodo mihi ſervanda paucis præfari præceperam, plura ſi quis deſideret, doctiſſimos adeat Tournefortium, Rivinum, Rajum, Hermannum, alioſque.

Audiviſtis jam, Auditores, qua methodo lectiones ſim habiturus; audiviſtis utilitatem, quæ in hiſce continebitur, quid aliud nunc reſtat? quam ut & utilitatis & methodi ſpeciem

ex-

exhibeam; inquiramus itaque primo in unico duntaxat ſubjecto, quid plantarum cultura & demonſtrationes afferant emolumenti, quid utilitatis, & ſpeciminis loco perſcrutemur, quid verum *Antiquorum Euphorbium*, videamusque num illud in hoc horto colatur.

Quæ ſit illa planta verum *Antiquorum Euphorbium* fundens, in eo non conveniunt auctores, Dodonæus plantam pro *Euphorbio* propoſuit, ejuſque iconem & deſcriptionem exhibuit, quem ſequitur Cl: Hermannus, & Cl: Commentatores in partem primam hujus horti Ruyſchius & Kiggelarius: Lobelius plantam pro *Euphorbio* obtrudit, quæ *Cerei* eſt ſpecies, hunc nemo ſequitur: Clar: Rajus, Dale, Breynius, Pluckenetius & Patruus *Scadida-calli* Malabarorum verum eſſe *Antiquorum Euphorbium* exiſtimant; plures aliæ etiam plantæ exiſtunt, & in hoc horto coluntur, quæ ſuccum inſtar *Euphorbii* fundunt, atque hinc etiam *Euphorbia* vocari poſſent: Videamus itaque, priuſquam inquiramus, quid verum ſit *Veterum Euphorbium*, plantas illas, quæ talem de ſe ſuccum fundunt, ut eo clarius vobis omnibus & ſingulis, quæ vera ſit, pateat, & omnis dubitandi anſa auferatur.

Primo loco nobis occurrit illa, quæ a Malabarenſibus vocatur *Scadida-calli* & hoc nomine horti Malabarici parte ſecunda innoteſcit, *Euphorbii Antiquorum vere* titulo in notis ad eundem hortum, & in deſcriptionibus & iconibus horti Amſtelædamenſis a Patruo meo, & a Rajo in hiſtoria ſua plantarum deſcribitur.

Secundo loco ſeſe offert illa, quæ a Zeylonenſibus *Sadra* & *Sandri-Calli* & à Breynio *Euphorbio ſimilis* vocatur, & a nemine, quod ſcio, deſcribatur.

Tertia eſt illa planta, quæ in eodem horto Malabarico nomine *Ela-Calli* proponitur, & in horto Amſtelædamenſi nomine *Tithymali Indici arboreſcentis ſpinoſi nerii folio* a Patruo deſcribitur.

Quarta nova eſt ſpecies, & ab *Ela-Calli* differt, quod tota ſit anguloſa, atque hinc a me *Tithymalus aizoides arboreſcens ſpinoſus caule angulari nerii folio* vocatur.

Quinta eſt, quæ *Tiru-Calli* a Malabarenſibus, & *Tithymalus Indicus fruteſcens* a Rajo & Patruo vocatur, atque hoc nomine cum prima & tertia loco citato deſcribitur.

Sexta quintæ ſimillima eſt, & in eo duntaxat differt a præcedenti, quod in arborem nunquam excreſcat, cætera conveniunt omnia.

Septima

Septima eſt illa, quæ a Dodonæo pro *Euphorbium fundente planta* proponitur, & ab eodem in pemptadibus, ac Patruo in horto Amſtelædamenſi deſcribitur.

Octava eſt, quæ *Tithymalus aizoides fruticoſus canarienſis quadrangularis* vocatur, & a me in altera parte horti Amſtelædamenſis, capite centeſimo quarto deſcribitur.

Nona eſt quæ *Tithymali forte genus, planta Lactaria Africana, pini fructuum facie* a Breynio in utroque ſuo prodromo vocatur, & in Primo, ut & in horto Amſtelædamenſi a Patruo deſcribitur.

Decima hæc nova etiam eſt planta & a me *Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule* vocatur.

Undecima hæc hactenus etiam incognita eſt planta & mihi nomine *Tithymali aizoidis Africani ſimplici ſquamato caule chamæneri folio* innoteſcit.

Duodecima hæc nova etiam & non deſcripta, quam voco *Tithymalum Africanum aizoidem validiſſimis ſpinis ex tuberculorum internodiis provenientibus*.

Has plantas omnes cum ſynonimiis ſuis & homonimiis ſtatim ipſius Methodi ſpecimen exhi-

hibiturus proponam; ut nunc itaque ad ipſius *Euphorbium Veterum* ſundentis plantæ inquiſitionem accedam, videndum eſt primo quid de eo Veteres nobis reliquerunt deſcriptum, & quibus attributis vera *Euphorbii* planta in Veterum ſcriptis innoteſcat, & deinde an harum ſtatim demonſtratarum ulli ea competant.

Dioſcorides, Plinius & Galenus omnium Veterum primi plantæ *Euphorbium* ſundentis meminerunt, eam quodammodo deſcripſerunt, illiuſque ſucci virtutem nobis reliquerunt deſcriptam; Dioſcorides inquit arborem eſſe naſcentem in monte Tmolo Maurifianorum, Plinius Acanthinis foliis ſpectari ait; Galenus Rajo teſte arborem ſpinoſam refert, quarum omnium plantarum (quas modo indigitavi, aut quæ hactenus ab ullo Botanico ſunt deſcriptæ) nulli hæc allata attributa magis conveniunt, quam illi, quæ *Scadida-Calli* a Malabarenſibus, ut dixi, vocatur, eſt enim arbor & in arboris excreſcit altitudinem, ſpinoſa eſt, & ejus folia juniora non inepte cum portione foliorum Acanthi comparari poſſunt, addamus denique, quod fruſta ipſius *Scadida-Calli* inter *Euphorbium* Patruo e Barbaria ſint allata, & quod ipſe *Scadida-Calli* plurimas capſulas ſeminales inter

gum-

gummi invenerit, & harum aliquas cum Clariſſimo Breynio communicaverit, ut in ſecundo ipſius Breynii Prodromo videre licet; nec obſtat *Scadida-Calli* in Malabaria creſcere, *Euphorbium* e Barbaria in Europam transvehi, nam nullus dubito, quin etiam in Barbaria creſcat, hoc vel ex eo liquet, quod ejus fruſta & fructus ſeu capſulæ ſeminales inter gummi ex Barbaria ſint allata, denique conſtat experientia regiones calidiores longe diſſitas eaſdem producere plantas, Aſia enim & America eaſdem magna ſatis quantitate producunt plantarum ſpecies, atque hæc cauſa eſt cur Clar: Samuel a Dale in ſua pharmacologia *Euphorbium* æque in India Orientali ac Mauritania provenire ait. Denique ſi vires & facultates medicas conſideremus, illæ erunt eædem.

Euphorbium Veterum magna cum vehementia purgat, quare ejus uſus internus non admodum ſecurus eſt, & non niſi hydropicis robuſtioribus concedi poteſt, valide enim pituitam, validius aquam educit, ut Actuarius & Actius, teſte Matthiolo, concordes aſſeverant, externe linimentis, quibus lumbricis laborantium abdomen illinitur, adjungitur, & prodeſt coxendicum doloribus, ut Dioſcorides inquit: ita

etiam *Scadida-Calli* Malabarenſium externe applicatum necat vermes, intus ſumptum valide purgat, & in doloribus Podagræ juvat. E quibus omnibus quid aliud ſequitur, Auditores, quam hoc *Scadida-Calli* inter has omnes plurima poſſidere attributa, quæ ipſi *Antiquorum Euphorbium* fundenti plantæ competunt, hoc eſt, *Scadida-Calli* illam ipſam eſſe plantam, quæ Veterum fundit *Euphorbium?* Quis, inquam, mortalium hujus plantæ cognitionem ſibi auſus fuiſſet polliceri? cum illa, nunc arbor a Dioſcoride, Spinoſa a Galeno, & Acanthinis foliis a Plinio ſpectari dicatur, niſi illa in hortis coleretur, nam deſcriptiones, quæ etiamſi contradictionem includant nullam, & ſimul veræ eſſe poſſint, vix tamen fui cognitionis participes lectores ſuos futuros pollicentur; nos autem, qui jam ejus attributa audivimus omnia, quibus a Veteribus deſcribitur, quæ omnia huic uni Malabarorum *Scadida-Calli*, nullique alteri plantæ competere vidimus, certo poſſumus concludere *Scadida-Calli* plantam eſſe fundentem *Veterum Euphorbium*, etiamſi vel maxime Clar: Etmullerus plantam omnibus Botanicis incognitam ſcribat, & in eo diſſentire auctores, an *arbor*, an *frutex*, an

an *Ferulæ ſit*, ſed quinam? recentiores credideꝛrim, qui ab omni plantarum exoticarum cultura & inveſtigatione quam longiſſime abeſſe malunt, quam in iis vera Veterum ſimplicia quærere & invenire; ſcio equidem *arborem* dici a Diſcoride, ſed quis Veterum *fruticem* dicat inveni neminem, ſcio & hoc quod ſecundum Diſcoridem *Ferulæ* ſpeciem habeat, ſed quid inde? quam quod inſtar ſtipitis *Ferulæ* in altum erigatur, ſingulis enim annis pleræque *Ferularum* ſpecies ſcapum producunt humanam altitudinem longe ſuperantem, quare non inepte a Dioſcoride dictum puto, quod *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem habeat, nec hic Dioſcoridis locus ullam in nobis dubitandi anſam excitare valet, nemo enim ſibi perſuadeat Dioſcoridem his verbis *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem dixiſſe, cum locus ille nihil aliud in ſe contineat, quam quod ſtatim dixi, *Euphorbium* nimirum in altum inſtar *Ferulæ* flores & ſemina producturæ erigi, & ſi vel maxime hoc demus Dioſcoridem *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem dixiſſe, illud modo dictis non refragatur, nam e quibus, quæſo, principiis *Ferulæ* ſpeciem dixit *Euphorbium*? è notis characteriſticis a fructificatione deſumptis? hoc nemo ſibi perſuadeat, dum harum nunquam

quam Veteres meminerint: an e viribus & facultatibus? nec hoc aliquis putet, cum ſi vires *Euphorbii*, & *Ferulæ* ſpecierum ex ipſo Dioſcoride petantur, quam longe differant unicuique facile patebit: ſed fortaſſe è ſucco, qui recens in *Ferularum* ſpeciebus etiam albicat, ſuas notas deſumpſit? nec hoc ſibi quiſquam imaginetur, cum, ſi a ſucco lacteo *Ferulæ* ſpeciem dixiſſet, etiam *Scammonei*, *Apocyni* & *Tithymali* (cujus multas ſpecies libro quarto recenſet, & cujus ſpeciem ſummo jure *Euphorbium* dixiſſet) ejus ſpeciem ut habeat neceſſe ſit: an a facie aut ſimilitudine quadam externa *Ferulæ* ſpeciem dixit *Euphorbium*, ejuſque notas collegit? ne hoc quidem, cum nulla hactenus *Ferulæ* ſpecies ſit nota, aut innotuit, quæ ſpinoſa, quod tamen etiam *Euphorbii* attributum eſt præcipuum: patet itaque evidentiſſime omnibus objectionibus repulſis plantam hanc verum Antiquorum *Euphorbium* fundere: ſed cui, quæſo, uſui, cui bono hæc omnia, dum *Euphorbium*, quo hodie utuntur medici, diſtinctiſſimum ſit a Veterum *Euphorbio*, ut Etmullerus in collegio ſuo pharmaceutico in Schroderum notat? dicam, quod, ſi vel maxime verum foret hodiernum a Veterum *Euphorbio* differre, illud

tamen

tamen eſſet utilitatis, ut ſcilicet nota illa Veterum *Euphorbium* fundente planta, facile nos etiam verum ſuccum, qui plantæ loca natalia noſcimus, nobis poſſimus comparare: dein neſcio, quo jure hoc dicit Etmullerus, quia *Euphorbium* hodiernum omnia attributa poſſidet, quæ illi adſcripſit Dioſcorides, eſt enim orobi magnitudine, qualia plurima ejus grana ſunt, translucens, ſi a pulvere externo grana purgentur, acre & cum levi guſtu os accenſum diu detinet.

Demonſtrata genuina Antiquorum *Euphorbium* fundente planta, nihil jam aliud ſupereſt, quam ut breviter dicam hallucinari Cl: a Dale, qui tres diverſiſſimas earumque nomina tanquam ſynonima in ſua pharmacologia confundit, nam *Scadida-Calli*, *Euphorbium Dodonæi* & *Tithymalus Africanus Spinoſus cerei effigie ex codice Comptomano Plukenetii* una ipſi eademque videtur planta, quæ tamen tres plantæ ſunt toto cælo diverſiſſimæ. Hactenus utilitatis, nunc methodi, quam mihi ſervandam in demonſtrandis exoticis propoſui, ſpecimen daturus, genera, quæ fructum gerunt tricoccum, explicabo, & breviter, quibus a ſe invicem queant diſtingui notis characteriſticis, demonſtrabo, earumque ſpecies exoticas recenſebo.

Plantæ *tricoccæ* a Botanicis dicuntur, quarum fructus ſeu capſulæ ſeminales tribus diſtinguuntur loculamentis, ſingulis unicum duntaxat ſemen continentibus, ita de *monococco*, *tetracocco* & *pentacocco* intelligendum.

Genera, quæ *tricocca* dicuntur, & quæ in hoc horto coluntur, ſunt vel *Tithymalus*, *Ricinus*, *Paliurus*, *Chamælea*, *Tithymaloides*, *Ricinoides*, *Alaternoides*, *Acriviola* ſeu *Naſturtium Indicum*, & *Cor Indum* ſeu *Halicacabum*.

Tithymali ſpecies omnes flores habent vel tetra vel pentapetaloideos, quæ tetrapetaloideos gerunt flores, hos folia gemina perianthii loco circumſtant, quæ pentapetaloideos producunt, illæ omnes ſunt ſucculentæ, ſempervirent, & *aizoides* aut *Euphorbia* a rei herbariæ peritis vocantur, omnes tamen hæ plantæ tanta affinitate conjunguntur, ut ab invicem ſeparari ullo modo nequeant, hos flores fructus ſive capſula ſeminalis ſequitur tribus loculamentis totidem ſemina continens, his notis addi poteſt omnes *Tithymalorum* ſpecies, quacumque parte vulnerentur, ſuccum fundere copioſum & lacteum.

Ricini florem habent apetalum, hoc eſt, imperfectum, plurimis ſcilicet ſtaminibus ex caly-

ce

ce ſurgentibus conſtantem, ſed ſterilem, embryones a floribus in eadem planta ſejuncti in fructum abeunt tribus cavitatibus totidem ſemina continentem.

Palturus florem gerit pentapetalum, ſeu, ut Tournefortius amat, roſaceum, cujus piſtillum abit in fructum clypeiformem, qui intus oſſiculum occultat, quod tribus loculamentis diſtinctis totidem nucleos ſeu ſemina continet.

Chamælea florem habet tripetaloideum, cujus piſtillum in fructum mutatur tricoccum ex tribus oſſibus totidem nucleos continentibus compoſitum, fructus tamen unus alterve apparet aliquando in hac planta tetracoccus.

Tithymaloides florem babent monopetalum calceolum quendam referentem, cujus piſtillum abit in fructum tricoccum.

Ricinoides genus cum *Tithymaloidis* genere his nominibus omnium primus propoſuit Cl: Tournefortius, florem habent *Ricinoidēs* roſaceum, hoc eſt, qui petalis conſtat plus quatuor in orbem poſitis, fructum gerunt in tres capſulas totidem ſemina continentem, & per maturitatem fiſſilem.

Alaternoides vocantur, quæ flore gaudent pentapetaloideo, fructum gerunt tricoccum,

 fronde

fronde gaudent perpetua, & lac fundunt nullum.

Acriviola, quæ & *Cardamındum*, *Viola acris*, *Violæ affinis* & *Naſturtium Indicum* vocatur, florem gerit violæ æmulum calcare donatum, hunc ſequitur fructus rugoſus per maturitatem a ſe invicem ſecedens, qui tribus thecis tria continet ſemina.

Cor Indum ſeu *Halicacabum peregrinum* florem producit polypetalum, quem fructus ſequitur folliculatus, trigonus, tribus membranis intermedius in tres cavitates diviſus, quæ ſingulæ ſemen continent unicum.

Species *Tithymalorum* ſunt plurimæ, multæ in horto coluntur, nunc autem eas duntaxat, quæ exoticæ dicuntur, quæ in communi ſolo non creſcunt, ſed hybernaculis & hypocauſtis ſeruantur, & primo illas, quæ *aızoides* & *Euphorbia* vocantur, demonſtrabo. Primo loco ſeſe offert

Tithymalus aizoides fruticoſus Canarienſis aphyllus, quadrangularis, & quinqueangularis ſpinis geminis aduncis atronitentibus armatus. Hort: Amſt: Part. 2. 207. *Tithymalus aizoides lactifluus, ſeu Euphorbia Canarienſis quadrilatera & quinquelatera teres effigie, ad angulos per crebra intervalla ſpinis rectis atro-*

niten-

mitentibus, gaſellæ cornua referentibus, armata Pluckenet: Phytogr: Tab: 320. Fig: 3. *Tithymalus quadrangularis ſpinoſus, ſeu ſpinis geminis aduncis ex eadem ſede ortis armatus, ſucco lacteo acerrimo turgidus.* Kiggelarii Hort: Beaumont: 41.

Tithymalus aizoides triangularis nodoſus & ſpinoſus lacte turgens acri. Pluckenet: Almageſt: Botanic: 370. *Tithymalus indicus ſpinoſus & anguloſus lacte turgens acri* Kiggelarii Hort: Beaum: 41. *Euphorbium Indicum Opuntiæ facie, caule geniculato triangulari* Breyn: Prod: 2. 44. *Euphorbium verum* J: Commel: in Not: ad: Hort: Malab: Part: 2. 82. *Euphorbium verum antiquorum* Raji Hiſt: 873. *Scadida-Calli* Hort: Mal: p. 2. 81. hunc *Tithymalum* pro varietate præcedentis duntaxat habet Pluckenetius, ſed perperam; cum ſpecies ſit diverſiſſima, & toto, ut ajunt, cælo ab illo diſcrepat, ut veſtrum quiſque videro poteſt.

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangularis nodoſus & ſpinoſus, ramis compreſſis. Nobis. *Euphorbium triangulare ramis planis compreſſis opuntiæ facie, & Euphorbio ſimilis Sadricalli Indorum* Breyn: Prod: 2. 44 *Rangiferi cornua referens planta Zeylanica. Sandri-Calli Zeylonenſium* Parad: Bat: Prod: 368.

Tithymalus aizoides arboreſcens ſpinoſus, caudice rotundo, nerii folio. Nobis. *Tithymalus Zeylanicus ſpinoſus arboreſcens* Parad: Bat: Prod. 381. & Pluckenet: Phytogr: Tab: 230. Fig 4. *Tithymalus arboreſcens ſpinoſus Zeylanicus foliis Laurinis* Herman: Catalog: poſt Parad: Batav: *Euphorbio & Tithymalo media affinis aizoides Indica arboreſcens ſpinoſa, nerii folio* Breyn. Prod. 2. 45. *Euphorbium ſecundum hactenus ignotum* J. Commelin in Not. ad Hort. Malab. p. 2. 84. *Ela-Calli* Hort Malab. p. 2. 83.

Tithymalus aizoides arboreſcens ſpinoſus caudice angulari, nerii folio. Nobis. An *Tithymalus amboinenſis, Ligularia Rumphii* Hermanni Catalog. poſt Paradiſ. Batavum?

Tithymalus Africanus aphyllos anguloſus & ſpinoſus, flore pallido J. Commel. Catal. Hort. Amſt. 351. *Tithymalus mauritanicus aphyllos anguloſus & ſpinoſus, ex quo Euphorbium officinarum* Herm. Cat. Hort. L. 598. *Euphorbium cerei effigie, caulibus craſſioribus, ſpinis validioribus armatum* Breynii Prod 2. 45. *Euphorbium Dodonei, Lobelii* B. Pin. 387. *Euphorbium vulgo ſed falſo creditum* Raji Hiſt. 872.

Tithymalus ramoſiſſimus fruteſcens, pene aphyllos Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus Indicus*

fru-

fruteſcens Raji Hiſtor. 1710. *Tithymalus arboreſcens, caule aphyllo* Pluckenet. Almag. Botan. 368. *Tiru-Calli* Hort. Mal. P. 2. 85.

Tithymalus ramoſiſſimus non fruteſcens pene aphyllos. Nobis. *Felfel Tavil* Alpin. Pl. Ægypt. 96. *Felfel Tavil ſeu Piper longum Ægyptum.* Veſling. Obſerv. 30. differt hæc planta a præcedente, quod caules varii ex eadem radice proveniant, & vix trium pedum altitudinem acquirant, quum planta præcedens unicum duntaxat truncum ex radice protrudat, & in fruticem decem pedibus altiorem excreſcat, cætera conveniunt omnia.

Tithymalus aizoides Africanus pini fructuum facie. Nobis. *Tithymali forte genus planta Lactaria pini fructuum facie* Breyn. Prod. 2. 100. Prod. 1. 44. *Planta Lactaria Africana* Hort. Amſtel. p. 1. 33. hanc plantam Cl. Pluckenetius cum ſuo *Tithymalo Africano arboreſcente, ſquamato caule ſpinoſo*, quem Phytographiæ Tabula 230. Fig. 5. exhibet, confundit, quocum nullam habet affinitatem, ſpinoſus enim eſt *Tithymalus* Pluckenetii, hic non item, folia Plantæ Pluckenetianæ magna ſunt admodum, ut quadruplo equidem hanc noſtram ſuperent.

Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule. Nobis.

Ti-

Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule Chamænerii folio. Nobis.

Tithymalus aizoides Africanus validiſſimis ſpinis ex tuberculorum internodiis provenientibus. Nobis.

Tithymalus Canarienſis fruteſcens Linariæ foliis Hort. Amſtel. p. 2. 209. *Tithymalus dendroides Linariæ foliis ex Inſula Canaria* Pluckenet. Phytogr. Tab. 319. F. 5.

Tithymalus arboreus Americanus Cotini folio Hort. Amſt. P. 1. 29. *Tithymalus Curaſſavicus folio Cotini Maſſiliſia Sylveſtris* Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus Surinamenſis arboreſcens Cotini ſive Coccigriæ foliis & facie* Breyn. Prod. 2. 100. *Tithymalus Curaſſavicus folio Cotini triphyllos, petalis floſculorum ſerratis* Pluckenet. Almag. Bot. 369.

Tithymalus dendroides ex codice cæſareo Dodonei 372.

Tithymalus Americanus ſive Peplis major Braſilienſis floſculis albis Raji Hiſt. 870. J. Commel. Cat. Hort. Amſt. 351. *Caacica* Marggr. 15.

Tithymalus Americanus Fici foliis urens. Nobis. *Ricinus Tithymaloides Americanus lacteſcens & urens floribus albis.* Parad. Batav. Prod. 370. Hort. Amſt. P. 1. 19. *Ricinus lacteſcens Fici foliis ſpinis mordacibus armatus* Pluckenet. Phytogr. Tab.

Tab. 220. Fig. 3. *Ricinus humilis lacteſcens, fici foliis, flore lacteo pentapetalo, caule, foliis & capſulis ſeminalibus ſpinulis urticarum more pungentibus armatis.* Baniſteri. *Manihot Americana ſpinoſiſſima, folio vitigineo Plumerii* Tournef. inſtitution. rei Herbar. 658. *Frutex pungens & urens.* Marggr. 79.

Tithymalus characias amygdaloides foliis eleganter variegatis. Herman: Fl. Lugd. Bat. Fl. edit. alt. 115.

Omnes Tithymalorum ſpecies ſive Aizoides aut Euphorbia dicantur, ſive minus ſint ſucculenti, valide per inferiora purgant.

Ricinorum ſpecies ſunt.

Ricinus vulgaris B. Pin. 432. J. Bauh. l. 3. 642. *Ricinus* Dod Pempt. 367.

Ricinus Africanus maximus caule geniculato rutilante H. Reg. Par. 127. *Avanacu ſeu Catu Avanacu* Hort. Mal. 2. 57.

Ricinus Indicus maximus caule geniculato totus ruber Herman. Cat. 525. *Ricinus vulgaris major* Raji Hiſt. 1710. *Pandi-Avanacu* H. Mal. 2. 60.

Ricinus Americanus major caule vireſcente Hort. Reg. Pariſ. 127.

Omnes Ricinorum ſpecies valide purgant, datur tamen ſpecies in Horti Malabarici parte ſe-

 cunda

cunda deſcripta nomine *Codi-Avanacu*, quæ fluxibus ſiſtendis proficua eſt, & vires debiles reparat.

Chamæleæ unicam ſpeciem hactenus poſſidet hortus, quæ vocatur

Chamælea Tricoccos B. Pin. 461. J. B. 1. 584. *Chamælea* Dod Pempt. 363.

Purgat Chamæleæ ſuccus, ſed lente, ad drachmam & duas, etiam per ſe, aut aliis admixtum catharcticis perbono eventu ſæpe exhibuit J. Bauhinus.

Paliuri unica etiam duntaxat ſpecies colitur, vocaturque

Paliurus Dod. Pempt. 756. *Rhamnus & Paliurus folio jujubino.* J. Bauhin. 1. 35. *Rhamnus folio ſubrotundo, fructu compreſſo.* B. Pin 479.

Folia & radices Paliuri Ventrem fluentem cohibent, fructus e contrario incidunt, calculos veſicæ comminuere, & pectoris pulmoniſque excretionibus auxiliari dicuntur.

Tithymaloidis unica etiam ſpecies mihi nota eſt, & in horto colitur, quæ pro vario auctore varium quoque ſortita eſt nomen, & dicitur

Tithymaloides fruteſcens folio myrti ampliſſimo Tournef. Inſt. rei Herb. 564. *Tithymalus fruteſcens Americanus myrtifolius, flore difformi rubicun-*

bicundo J. Commel. Cat. Hort. Amſt. 350. *Tithymalus Curaſſavicus myrtifolius, flore papilionaceo, coccineo, parvo.* Parad. Bat. Prod. 382. *Tithymalus (vel Tithymalo affinis, ſeu ſimilis) aphyllus dictus major Indicus latifolius flore ſanguineo, aviculæ capitulum repreſentante* Breyn. Prod. 2. 100. *Tithymalus Curaſſavicus myrtifolius flore coccineo mellifero* Parad. Batav. 254. Nullam cum Apocynorum ſpeciebus affinitatem habet hæc planta, ut dubitat Pluckenetius Almag. Botanic. 319. quum ſemina cum propendente lanugine imbricum modo ſtylo nutritivo incumbentia in ſiliqua unicapſulari univalvi non getat, ſed tricapſularis & tricocca ſit, & præter ſuccum lacteum nihil habeat cum Apocyni ſpeciebus commune

Ricinoidis ſpecies, quæ nunc in horto coluntur, ſunt

Ricinoides Americana Goſſipii folio Tournef. Inſtit. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus major, ſemine nigro.* B. Pin. 432. *Ricinus major Americanus, Curcas dictus, & Faba purgatrix Indiæ occiduæ* J. Bauh. 3. 643. *Munduy-guacu, ſive Nux cathartica Americana* Piſon. 179 *Mundubiguacu* Marggr 96

Ricinoides arbor Americana, folio multifido

 Tour-

Tournef. inſt. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus tenuiter diviſo folio* Breyn Cent. 1. 116. *Avellana purgatrix* B: Pin. 418. *Avellana purgatrix novi orbis* J. Bauh: 1. 322.

Ricinoides Americana ſtaphidis agriæ foliis, flore purpureo. Nobis. *Ricinus Americanus perennis floribus purpureis ſtaphidis agriæ foliis* Hort. Amſt. P. 1. 17. *Ricinus Braſilianus perennis, flore purpureo, folio ſtaphydis agriæ nonnihil ſimili.* Par. Bat. Pr. 369. an *Ricinoides Americana ſtaphisagriæ foliis* Tournef. Inſt. rei Herb. 556? *Ricinus Americanus folio ſtaphisagriæ* B. Pin. 432?

Ricinoidum ſpecies fortaſſe etiam omnes per inferiora purgant, primam tamen & ſecundam purgare, vel ipſa earum ſynonima ſatis indicant.

Alaternoidum ſpecies, quas hortus noſter alit, omnes Africanæ ſunt, & circa Promontorium Bonæ ſpei ſuapte proveniunt, & ſunt

Alaternoides Africana ericæ foliis, floribus albicantibus & muſcoſis. Hort. Amſt. p. 2. 1.

Alaternoides Africana Telephii legitimi Imperati folio, flore viridi. Hort. Amſt. 2. 3

Alaternoides Africana Chamæmeſpili folio rigidiore & minore, floribus albicantibus. Nobis.

Alaternoides Africana Roriſmarini latiore & piloſiore folio. Nobis.

Ala-

Alaternoides Africana Lauri ſerratæ folio. Nobis. *Alaternus Hyſicanenſis ſeu Africana Lauri ſerratæ odoratæ Stapelianæ foliis* Kiggel: Cat: Beaum. 3. Pluckenet. Phytogr. Tab. 126. Fig. 1.

De Alaternoidum viribus nihil conſtat, quum plantæ ſint novæ, earumque vires a nemine, quod ſciam, ſint deſcriptæ.

Acriviolæ ſpecies quatuor alit hortus, quæ ſola magnitudine & floris colore variant, quæ *maxima* vocatur, *duplex* eſt, *florem* vel gerit *luteum*, vel *ſulphureum*, quæ *minor* vocatur etiam *duplex* eſt, & *flore* quoque gaudet vel *luteo* vel *ſulphureo*; notandum hoc genus tot ferme nomina mutuatum eſſe, quot illius fere meminerunt auctores, nam *florem ſanguineum* vocat Monardus capite LXIX. *Pelon Mexixquiltl*, *Pelon Chilly ſeu Naſturtium Peruvinum* Recchius, & Joannes Terentius in notis ad eundem *violæ ſpeciem* facit pag. 161. & 162, quem Hermannus in catalogo Horti Academici 628. & Pluckenetius in Almageſto Botanico 388. ſequuntur: *Violæ affinem* dicit Breynius Prod. 2. 103. *Naſturtium Indicum* utterque Bauhinus & plurimi alii. *Cardamindi* nomine Tournefortius in utraque editione inſtitutionis rei herbariæ 341. 430 proponit, quem ſequitur Rivinus Ord: Plantar ir-

regular pentapet 24. *Acriviola* in tabula phytoſophica duodecima Frederici Cæſii vocatur, quem ſequitur Volckamerus Flor. Norimberg 11. a quo nomine etiam non eſt alienus Rivinus loco citato. Omnia ſynonima collegit Pluckenetius in Almageſto ſuo Botanico pag. 388. 389

Acriviolæ flores & ſemina in acetariis uſurpantur, flatus inteſtinorum diſcutiunt. Scabiem contumacem & malignam curare auctor eſt Simon Pauli.

Corindi unicam ſpeciem alit hortus, quæ vocatur *Corindum ampliore folio, fructu majore* Tournef: Inſtitut: rei herb. 431. *Piſum veſicarium, fructu nigro alba macula notato* B. Pin 343. *Halicacabum peregrinum multis, ſive Cor-Indum* J: Bauh: 2. 173. *Halicacabus* Dod Pemptad. 455.

De *Corindi* viribus altum eſt apud auctores ſilentium.

Exhibito tum utilitatis tum methodi ſpecimine, demonſtrationes exoticarum, dum anni tempus eas diutius continuare vetet, proxima æſtate auſpicabor, earumque integram, Deo vitam & vires largiente, dabo hiſtoriam, volui tamen ea hoc autumno auſpicari, tum ut Nobiliſſ: & Ampliſſ: Proceribus, qui hoc tempore hanc provinciam mihi demandarunt, morem gererem, tum ut & utilitatis & methodi ſpecimine, exhibito, inſtituti mei eſſetis participes. Diu-

Diuturni ſilentii, Auditores eruditiſſimi, quo præteritâ hyeme uſus ſum, finem attulit hodiernus dies dies ille, quo redierunt jam gramina campis arboribuſque comæ, quo cælo favente ſtirpes ex altero orbe petitæ magis magiſque huic noſtro aſſueſcere climati, & ex hybernaculis velut in campum ſe transferri patiuntur: Dies hicce eſt, quo publicas exoticarum plantarum demonſtrationes hac æſtate habendas exordiar: quid, quæſo, nunc erit convenientius? quam ut in harum exordio hac horâ Botanices ſtudii dulcedinem & jucunditatem demonſtrem, ut his ipſis allecti erga hoc ſtudium fervore capiamini, ut hujus ſtudii amœna ſubjecta intelligentes huic ipſi operam detis, atque adeo ejus jucunditate cum utilitate conjuncta frui impellamini.

Quid quæſo humano generi acceptius, quid illi jucundius poteſt exiſtimari, quam continuus eorum aſpectus, & ſeria eorum inveſtigatio, quæ primo homini contemplanda voluit divinum Numen? nihil enim jam vix creato homini convenientius, jucundius hoc ipſo nihil

hil Omnipotentis divina judicavit Sapientia, quam ut ipſe vix creatus Adam, non immemor ſui Creatoris & hæc oblectamenta divina, Paradiſum putate arboribus elegantioribus feraciſſimum, fructibus & oculo & menti gratiſſimis abundantem, videns, Creatorem continuo coleret atque veneraretur: mortali enim nihil poteſt eſſe dulcius, quam quod ſui ingenii aciem ad cognitionem & cultum divini Numinis acuit & incitat; nam, etiamſi vel maxime omnia, quæ pulcerrimo hoc, quæ vaſtiſſimo hujus univerſi orbis ambitu continentur, ſummi Creatoris numquam venerandi & laudandi ſatis majeſtatem abunde declarant atque extollunt, me tamen judice in re ferme nulla laudandam magis venerandamque ſeſe uberius oſtendit, quam in innumeris ac maxime variantibus telluris muneribus, ſive diverſas & ſapienter admodum ordinatas plantarum ſtructuras, radicum putate, foliorum, florum, fructuum, ſive diverſos in iis ex eadem tellure provenientibus contentos ſuccos, ſive ipſas, quas humano generi præſtant virtutes & commoda, humano generi, ſi quidquam aliud, certe hæc utilia & neceſſaria, reſpiciamus, nam

Cunctis

Cunctis plantæ ſuis numen demonſtrat in hortis,
Præſentemque refert quælibet herba Deum.
Emicat ex ipſis divina potentia campis,
Et levis eſt ceſpes, qui probat eſſe Deum.

Coruſcent in cælis ſydera, atque ipſorum luminis ſplendore & ordine haud mutabili ſed conſtanti omnem humanæ mentis aciem tranſcendant longe, dignitatem tamen aut jucunditatem non minorem plantarum venuſtas & pulcritudo ipſi tribuunt telluri, ac ſidera cælis. Exiſtat homo, creatorum omnium ſe præſtantiſſimum glorietur, ſine his ipſis ſe in hac tellure vix poſſe exiſtere, illas ipſas ſibi rerum creatarum jucundiſſimas & maxime neceſſarias fateatur neceſſe eſt.

Quid dulcius, quid ſuavius excogitari poteſt illa amæna diverſicolorum florum contemplatione? quam jucunditatem ex Amarantorum, Hæmanthi, Leoneuri Africani, Iridum, Anæmonum, Ranunculorum, aliorumque plurimorum floribus elegantiſſimis æſtate videntes non percipimus? & amœnis gratiſque eorum coloribus oculos noſtros non paſcimus? Qua dulcedine & ſuavitate Hyacinthorum, Liliorum, Narciſſi

Hexagoni Americani & Ceylonenſis aliorumque ſuaveolentium flores nos non afficiunt & recreant, & odoribus ſuis fragantiſſimis nares noſtras non delectant? ſed quid pluribus hæc demonſtrare conor! ipſa Lilia convallium, quæ neque nent neque fatigantur, illa tamen pulcra ſunt admodum, ut nec ipſe Salomon in omni ſua gloria amictus fuerit quaſi unum ex iſtis, ut Divinum teſtatur Oraculum.

Qoid, quæſo, nobis acceptius eſſe poteſt, quam quod ubique terrarum, ſive altiſſimos aſcendamus montes, vel profundas valles ingrediamur, ſive quod littora, agros, nemora, dumeta perreptemus, ex continuo earum nobis obviam venientium conſpectu jucunditate afficiamur maxima? nam ſtirpium notitia edoctis non poteſt eſſe earum occurſus non gratiſſimus, præſertim ſi ante non viſa occurrat, quæ non minori nos afficit gaudio, ac ſi ingentem theſaurum repeniſſemus: hac ſcientia inſtructi terrarum nullibi ſoli eſſe videbimur, aut nos temporis tædebit, habemus enim quibuſcum quaſi confabulari queamus; earumque vires ſi nobis innoteſcant, hæ ipſæ ſtatim in memoriam rediguntur; ſi occurrentes non ante vidimus, illæ ipſæ ſuis characteribus ſui notitiam nobis impertiunt, nobis qua ſub claſſe

claſſe militent, cui generi aut familiæ adſcribi aut conjungi debeant, indicant; cognitis claſſe, familia & genere ilico in nobis virtutum quodammodo excitatur cognitio, maximam certe illarum inveſtigandæ virtutis in nobis oriri ſpem percipimus

Vires earum & facultates ſi habeamus perſpectas, ſi quid emolumenti, quid commodi miſero humano generi afferant, conſideremus, nihil quidquam rerum creatarum exiſtere fatendum eſt, quod nos majori jucunditate afficere, aut recreare poſſit; dic, quæſo, quid acceptius, quid gratius humano generi, quam quod ſimul utiliſſimum eique maxime neceſſarium, fingi poteſt? nam ſicuti mulieri & omni fœmellæ fontes lactis ſub partum ſcaturiunt, ut recentes fœtus rigentur alimentis neceſſariis & convenientibus, ita & terreſtrium animalium matri terræ omnes ſtirpium ſpecies attribuit divina ſapientia, ut cognatis non alienis cibis partus ejus uterentur, ut infirmitatibus aut morbis affecti ex his ipſis medicinam peterent: quam aſſertionem tantæ eſſe veritatis edocuit experientia, ut nulla tam infelix aut infœcunda tellus inveniatur, quæ ſalubre non afferat medicamen, quæ pro expellendis morbis endemiis medicinam non porrigat.

Quid aliud, quæſo, Auditores, ad ſtirpium notitiam & culturam impuliſſe putatis, Cæſares, Reges, Principes, Magnates aut fortunatos, quam unica illa jucunditas cum utilitate conjuncta? atque adeo ut Dioclerianus Imperator throno & ſceptro relictis, poſtquam annis viginti duobus res magnas geſſiſſet, Salonicæ ruri vitæ reliquum egerit. Evax Rex Arabum, Plinio teſte, de ſimplicium effectibus tractatum ad Neronem ſcripſit, herbarum effigies pinxit, atque earum effectus ſubſcripſit. Antonius Caſtor centenario major nullum corporis malum expertus plantas plurimas Plinii tempore alebat; nec etiam defuerunt, qui a ſe inventis & exploratis plantis ſui appellationem indiderunt: Quid multis? ipſe Regum omnium ſapientiſſimus Salomon de Cedro Libani ad Hyſſopum, qui de pariete egreditur, diſſeruit, hoc eſt ab herba minutiſſima ad altiſſimas celſiſſimaſque arbores uſque omnes habuit cognitas & exploratas. Sed quid de illis commemoro, qui ferme temporis longinquitate oblivioni ſunt dati? fuerunt etiam Magnates, fuerunt fortunati noſtris temporibus, & adhucdum exiſtunt, qui hujus ſtudii amœnitate & dulcedine allecti magnis ſumptibus hortos ingentes omni plantarum gene-

genere feraciſſimos extruxerunt: non Beverningianos, Fagelianos, Beaumontianos, aliorumve Batavorum hortos recenſebo, aut longe abhinc diſſitos ut hujus veritatis teſtimonia adducam, veritatem hanc, præter hortos publicos Magnatum ſumptibus in publicam utilitatem extructos, ingentes illi Horti Regii Hamtonienſes in Angliâ, & Honſlaerdicenſes in Hollandia ſatis ſuperque demonſtrant.

Poteritne jam, Auditores, ſtudium aliquod ſuavius aut dulcius hoc ipſo Botanices excogitari? cujus objecta illa ipſa ſunt, quæ homini jam vix creato & ſui Creatoris imaginem perfectiſſimam adhucdum poſſidenti contemplanda voluit D: O: M, cujus objecta diverſiſſima & multiplicia Creatoris univerſi nobis notitiam & cultum impertiunt; cujus objecta pulcra & accepta ſunt admodum, ut his ipſis nihil pulcrius, nihil acceptius aut oculis noſtris videre, aut naribus noſtris haurire queamus: cujus objecta etiam in remotiſſimo telluris angulo & ſui & virium, quas poſſident, cognitionem quaſi indicant: cujus objecta nobis admodum ſunt neceſſaria, ut ſine his ipſis in hoc mundo nec vivere, nec ſemel amiſſam ſanitatem recuperare poſſumus.

Volui, Auditores, hanc ſtudii Botanices ju-

cunditatem in præliminio noſtrarum demonſtrationum oſtendere, ut vos ipſi, qui præterito autumno exoticarum ſtirpium demonſtrationum a me audiviſtis utilitatem, nunc etiam Botanices ſtudii jucunditatem perciperetis, fore ut ſi non harum alterutra ad hoc ſtudium, ſaltem utraque impellamini.

Videamus nunc, Auditores, pulcerrimas gratiſſimaſque illas plantas, quæ unico nomine generico *Aloes* innoteſcont: videamus hac lectione quam ingenti maximoque numero his ipſis ſuperbiat orneturque hic hortus, quum numerum æqualem diverſarum ſpecierum *Aloes* nullus unquam hactenus aluerit. Quum vel verſatiſſimus in hac ſcientia (etiamſi vel maximam telluris partem peragraverit) totidem *Aloes* ſpecies ſua vita non viderit, vel aliquis Botanographus ſcriptis reliquerit.

Dignoſcuntur *Aloes* ſpecies a congeneribus, quod flore gaudeant monopetalo & 10 ſex, rariſſime quinque, profundas lacinias diviſo, nunc è ramulis aut ſpica dependente, nunc in horum alterutris erecto. Florem ſequitur fructus oblongus cylindraceus in terna diviſus loculamenta, quæ ſemina plana coonnent. Fructus vel ex ipſo ſtylo nutritivo poſt floris exantheſin ori-

oritur, aut una cum flore prodit, & huic ipſi flos inſidet. Radice ſuſtentantur vel fibroſa vel tuberoſa. Folia plerumque ſunt ſucculenta & in orbem congeſta. Harum quædam, ubi ſemel floruerint, ſingulis annis caulem unicum vel plures producunt, qui floribus ſuæ ſpeciei convenientibus ornantur, ut in *Aloe vulgari* & pleriſque *Africanis ſpeciebus* videre eſt. Quarundam vero ſingulis annis folia ſucceſſive explicantur e medio veluti cornu abſcedentia, veſtigiis quibuſdam ſui relictis aut nunquam aut rariſſime obliterandis, ac ſi de induſtria picta eſſent, hæ autem nunquam flores producunt, niſi omnibus explicatis foliis, ut in *Aloe Americana muricata* J. Bauh. patet, quæ anno 1698. Lugduni Batavorum in Horto Academico, & Lipſiis in Horto Boſiano 1700. ante Biennium floruit.

Aſiaticæ ſunt aliæ, aliæ Americanæ, quarum una in Aſia, America & etiam in calidioribus Europæ partibus creſcit, aliæ & omnium plurimæ in Africæ parte, quæ Promontorium Bonæ ſpei audit, cæteræ ſpecies in illa Africæ parte, quæ Guinea dicitur, inveniuntur.

Aloe Vulgaris B. Pin. 286. & Moriſ: Hiſt: 417. qui tamen eandem in iconibus vocat *Aloem Arabicam ſerotinam vulgarem officinarum* Section: 4. T. 22.

T. 22. *Aloe Dioſcoridis* a Colum 40. *Aloe* a J. B. T. 3 701. aliíque vocatur, *Kadanaku* vel *Catevala* Hort. M. 11. 7.

Aloe Vulgaris foliis anguſtioribus & magis glaucis. Nobis.

Aloe Guineenſis Caballina vulgari ſimilis, ſed tota maculata. Nobis. Caballinam hanc voco,quia fractis foliis ſuccus Aloen Caballinam redolet.

Aloe ſuccotrina anguſtifolia ſpinoſa, flore purpureo Breyn. Prod.2. 12. *Aloe Indiæ Orientalis ſerrata, ſive ſuccotrina vera, floribus phœniceis* Kiggel. Catal. Beaum. 5. *Aloe Americana ſerrata floribus coccineis.* Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe* hæc non eſt Americana, etiamſi Americanam Hermannus in Parad. Bat. Prod. dixerit, dum illam omnium primus ex India Orientali accepit Vir Nobiliſſimus S. a Beaumont Nobiliſſ & Præpotent. Dominis Ordinibus Hollandiæ & Weſtfriſiæ a Secretis, qui illam cum hoc & aliis hortis communicavit.

Aloe Zeylanica pumila foliis variegatis Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe pumila ſerpentaria Zeylanica* Breyn. Prod. 2. & in parte altera hujus horti deſcribitur.

Aloe Americana muricata J. B. T. 3. 701. *Aloe folio in longum aculeum abeunte* B. Pin. 286:

Aloe

Aloe mucronato folio Lob. *Aloe Americana* Cluſ. & aliis.

Aloe Americana minor Muntingii Aloid. 12.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis latioribus & glaucis Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4. *Aloe Americana foliis cæſiis latioribus* Parad. Bat. Prod. 305. Hanc cum præcedente non eſſe confundendam capite decimo ſexto alterius partis Horti Amſtelædamenſis, cum hanc deſcriberem, demonſtravi, & in deſcriptione *Aloes Americanæ minoris* Muntingii poſt hæc præludia exhibenda demonſtrabo.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis anguſtioribus minus glaucis Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4. *Aloe Americana foliis viridioribus & anguſtioribus* Parad. Bat. Prod. 305.

Aloe Americana viridi rigidiſſimo & fœtido folio, Piet dicta indigenis Kiggel Cat. Beaum. 5. *Aloe Americana tuberoſa fœtida major* Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe Americana levis latiſſimo folio ſplendente* J. Commel. Cat. Hort. Amſt. 15.

Aloe Americana tuberoſa minor ſpinoſa Parad. Batav. Prod. 306. Binæ hæ *Aloes* ſpecies parte altera Horti Amſtelædamenſis deſcribuntur.

Aloe Americana ſobolifera Herm. Catal. H. Lugd. Bat. 16.

Aloe Americana juccæ foliis arboreſcens Kiggel. Cat. Beaum. 5. *Aloe juccæ foliis cauleſcens ex Vera Cruce* Parad. Bat. Prod. 306.

Aloe Americana draconis folio ſerrato Nobis. *Aloe Americana non ſpinoſa glabra ſilckgras Barbadenſium* Kiggel. Cat. Beaum. M. S. An *Aloe juccæ foliis* Sloane Cat. Plant. Jamaic. 118?

Aloe Africana arboreſcens montana non ſpinoſa, folio longiſſimo plicatili, flore rubro Hort. Amſt. Part. 2 5.

Aloe Africana cauleſcens foliis glaucis caulem amplectentibus Hort. Amſtel. Part. 2. 27.

Aloe Africana cauleſcens, foliis magis glaucis, caulem amplectentibus, & in mucronem obtuſiorem deſinentibus Nobis.

Aloe Africana cauleſcens, foliis minus glaucis, caulem amplectentibus, dorſi parte ſuprema ſpinoſa Nobis.

Aloe Africana cauleſcens, foliis glaucis, caulem amplectentibus, latioribus & undiquaque ſpinoſis Nobis.

Aloe Africana cauleſcens, foliis glaucis, caulem amplectentibus, & dorſo integro ſpinoſo Nobis.

Aloe Africana cauleſcens, foliis glaucis brevioribus, caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil ſpinoſa Nobis.

Aloe

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis breviſſimis, foliorum ſummitate interna & externa nonnihil ſpinoſa Nobis.

Aloe Africana caulescens perfoliata glauca & non ſpinoſa Nobis.

Aloe Africana caulescens foliis ſpinoſis maculis ab utraque parte albicantibus notatis Hort. Amſtel. p. 2.9.

Aloe Africana flore rubro, folio maculis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amſtel. p 2. 15.

Aloe Africana flore rubro, folio triangulari & verrucis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amſtel. p. 2. 17.

Aloe Africana folio in ſummitate triangulari margaritifera, flore viridi Hort. Amſtel. p. 2. 19.

Aloe Africana folio in ſummitate triangulari margaritis rarioribus obſita Nobis. Hæc *Aloes* ſpecies a nemine hactenus eſt deſcripta, nullaque hanc inter & præcedentem intercedit differentia, quam quod pauciores appareant margaritæ in ſingulis foliis, cætera ut foliorum magnitudo, figura & flores exacte reſpondent omnia.

Aloe Africana margaritifera minor Hort. Amſt. p. 2. 21.

Aloe Africana margaritifera minima Nobis. Hæc ſpecies a præcedente foliorum & margari-

tarum parvitate duntaxat variat, cum ambo multo ſint minora.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſi parte ſuperiore ſpinoſis Hort. Amſtel part. 2. 23.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſo integro ſpinoſis Hort. Amſtel. p. 2. 25

Aloe Africana breviſſimo craſſiſſimoque folio, flore ſubviridi Hort. Amſtel p. 2. 11.

Aloe Africana folio glabro & rigidiſſimo, flore ſubviridi Hort. Amſtel. p. 2. 13.

Aloe Africana glabro folio minutiſſimis cavitatibus notato Nobis.

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita Nobis.

Aloe Africana humilis arachnoidea Nobis.

Aloe Africana humilis, foliis ex albo & viridi variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis, foliô nonnihil reflexo, floribus ex albo & rubro variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis folio in ſummitate quaſi triangulari & rigidiſſimo, utroque margine albicante Nobis.

Aloe Africana erecta triangularis & triangulari parvo folio Nobis.

Aloe Africana erecta rotunda, folio parvo & in acumen rigidiſſimum exeunte Nobis.

Aloe

Aloe Africana folio triangulo longiſſimo & anguſtiſſimo, floribus luteis fœtidis Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 18. *Iris uvaria Promontorii bonæ ſpei* Bod. a Stapel. in Theophr. 335. *Iris uvaria flore luteo* Breyn. Prod. 2. 59. Hanc genuinam eſſe *Aloes* ſpeciem ejus ſemina, mihi ante biennium nomine *Aloes aquaticæ* miſſa, me certiorem fecerunt.

Aloe Africana arboreſcens floribus albicantibus fragrantiſſimis Hort. Amſtel. 2.7. *Aloe Africana arboreſcens* Hort. Amſtel p.1.93. Kiggel. Catal Beaum. 5.

Aloe Guineenſis radice geniculata, foliis e viridi & atro undulatim variegatis Hort. Amſtel. p. 2. 39. *Anonymos Guineenſis, Aloes foliis geminatis, e viridi & atro undulatim variegatis, floribus rubicundis Apocyni floribus Lilii Convallium Dodarti ſimilibus* Kiggel. Catalog. Beaumont. 8.

Recenſitis indigitatiſque *Aloes* ſpeciebus, præterire *Tuccam* non poſſumus, quin eam demonſtremus, cum eaſdem cum *Aloes* ſpeciebus habeat notas characteriſticas, atque hinc etiam merito *Aloe* vocari poſſit, dicitur

Tucca Aloe foliis B. Pin. 91. *Tuca nova glorioſa elata planta* Lobel.

Etiamſi variæ *Aloes* ſpecies exiſtunt, quæ ſuccum fundunt amarum, harum tamen unica eſt, quæ *Aloes vulgaris* a C: Bauhino, *Dioſcoridis* a

 Fabio

Fabio Colonna, *Arabica Serotina Officinarum* a Moriſono vocatur, & ab omnibus Botanicis *veram Aloem* fundens planta exiſtimatur, cujus ſuccus concretus in officinis pharmaceuticis Græco Latinoque *Aloes* nomine innoteſcit, & hoc ipſo nomine a Veteribus deſcribitur; Arabes, Perſæ & Turcæ, annotante Garcia ab Horto, *Cebar* vocant, etiamſi *Laber* a Serapione, ſed interpretis errore, ut notat J: Baub:, dicatur.

Hic ſuccus triplex eſt, vel *Aloe ſuccotrina* (quæ & *Lucida* dicitur) *Hepatica* vel *Caballina* vocatur, quæ ſola duntaxat puritate impuritateve, ut plurimorum eſt opinio, differunt; omnium puriſſima eſt *ſuccotrina*, quod nec ego inficior, ſed aliquam tamen dubitandi anſam geminæ aliæ *Aloes* ſpecies ſtatim indigitatæ exhibent, ut *Aloe ſuccotrina anguſtifolia ſpinoſa flore purpureo* Breynii, & *Aloe Guineenſis Caballina vulgari ſimilis, ſed tota maculata*; dum prioris ſuccus recens ſapori odorique *Aloes ſuccotrinæ*, alterius autem *Aloes Caballinæ* reſpondet, adde denique *Aloem Caballinam* officinarum à fœtore illo ingrato, quem ſpirat, nullo artificio aut lotione liberari poſſe, quod factu meo judicio non eſſet difficile, ſi ſola impuritate a *ſuccotrina* differret: nullus tamen etiam dubito, quin ex

varIis

variis *Aloes* ſpeciebus, ſuccum amarum continentibus, ſuccus *Aloes vulgaris* ſucco ſimilis, & quo ad vires reſpondens, colligi poſſit.

Hujus ſucci conficiendi methodum plurimi deſcripſerunt, de qua Cl. Rajus conſuli poteſt.

Uſus ejus eſt vel internus vel externus. *Aloe* interne ſumpta purgat, obſtructiones aperit, ventriculum roborat, lumbricos necat, hæmorrhoidum menſiumque fluxum promovet, quare hæmorrhagia aliqua laborantibus non ſine incommodo propinatur.

Externe admota exſiccat, venarum ora claudit, ſanguinem ſiſtit, vulnera recentia, & quæ ad cicatricem vix perduci poſſunt, conglutinat.

Folia ipſius plantæ conciſa cum ſale cocta Cambajæ Incolis & ipſi Regi pro medicamento purgante propinantur. Plantam tuſam & cum lacte mixtam ulcere renum & veſicæ laborantibus, aut purulentas urinas excernentibus magno cum ſucceſſu & ægrorum commodo propinant Goæ medici, namilico annotante Garcia ab Horto curantur.

Aloe Americana muricata quidquid vitæ eſſe poteſt neceſſarium, facile præſtare valet, ſi rebus humanæ modus eſſet, ut inquit Hernandes, qui conſuli poteſt in hiſtoria ſua Plantarum Mexicanarum capite duodecimo libri octavi.

Aloe

Aloen Americanam minorem Muntingii omnes febres tollere, ſi menſura quatuor cochlearium ſucci hujus *Aloes* exbibeatur, (quod de ſuo *Theometl* ſeu *Magnei Divino* etiam aſſeverat Hernandes) ſcribit Muntingius.

Aloen Americanam ſoboliferam quod attinet, ex ejus truncis ad ignem toſtis ſuccus exprimitur, qui fermentatus & per ſubſidentiam clarificatus vini loco Incolis eſt, largiuſque potus inebriat, ut in Catalogo Horti Beaumontiani refert Kiggelarius.

Jucca foliis *Aloes* nullius in medicina eſt uſus, panis tamen ex radice in farinam comminuta conficitur, & ab Americanis ſine ullo incommodo commeditur, non tamen hic panis *Caſſavi* ab Incolis vocatur, ut nonnulli cum Aldino putarunt, ſed ille ab hoc *Aro Americano*, quod nunc videtis, conficitur, ut me certiorem fecerunt plurimi, qui hoc *Arum* mecum communicarunt, & in America habitarunt. Datur & arbor in America, quæ *Hiucca* ſive *Mandioca ex qua Caſſavi* a Parkinſono, *Mambot Indorum*, ſive *Yucca foliis Cannabinis* a Bauhino in Pinace. *Mambot Theveti*, *Yucca* & *Caſſavi* a Joanne Bauhino, vocatur, quam latius, ut & methodum ex radice hujus arboris farinæ & panis conficiendorum, ex variis auctoribus collectis deſcriptionibus, Rajus in hiſtoria ſua Plantarum p. 1683 deſcribit.

CAS-

CASPARI COMMELIN
PLANTARUM
RARIORUM & EXOTICARUM
IN
PRÆLUDIIS BOTANICIS
RECENSITARUM
ICONES & DESCRIPTIONES.

GERANIUM AFRIC. ARBOR. ALCHIMILLÆ FOLIO, FLOR. RUB. *Fig. 1*

Geranium Africanum arboreſcens, Alchimillæ hirſuto folio, floribus rubicundis.

E Seminibus anno 1700. ex Africa a Nobiliſſimo Capitis Bonæ Spei Gubernatore Wilhelmo Adriano vander Stel miſſis nomine *Geranii folio malvæ regionis Attaquæ* enatum eſt hoc *Geranium*, quod radice ſuſtentatur lignoſa, craſſa, & fibroſa, e qua caulis erigitur rotundus, hirſutus, viridis, & lineis albicantibus notatus, qui tres quatuorve pedes altus, ſtatim ab ipſa radice in varios, niſi abſcindantur, (ut ex ramulorum abſciſſorum veſtigiis patet) divaricatur ramulos, quibus ut & ipſi cauli adnaſcuntur e pediculo ſex ſeptemve uncias longo, rotundo & piloſo folia fere rotunda, nervoſa, & crenata, quæ odorem ſpirant non ingratum, & media ſui parte nonnihil maculantur, circa ramulorum faſtigium pediculi oriuntur ſeptem unciis longiores, qui in alios minores, rubentes & umbellatim poſitos terminantur, hi in perianthio quinquifido flores gerunt amplos, pentapetalos, & ex incarnato rubentes, quorum duo ſuperiora ſtriis ſanguineis notata elevantur, tria autem reliqua deprimuntur, fructus florem ſequitur pentacoccus, qui in mucronem exit inſtar ciconiæ roſtri longiſſimum; tota æſtate floret & circa autumnum ſemina perficit.

Geranium Africanum foliis inferioribus Aſari, ſuperioribus Staphydis agriæ, maculatis, ſplendentibus, & acetoſæ ſapore.

ANno 1700 etiam ſemina hujus plantæ, nomine *Geranii Clematitidis flore ex rubro & albo variegato, regionis Heycoon*, cum mox deſcripti ſeminibus tranſmiſſa ſunt ex Africa Radices huic plantæ ſunt albicantes & fibroſæ: caulis eſt rotundus, fuſcus, & vix unciam altus ſtatim in tres quatuorve dividitur ramulos ſarmentoſos qui rotundi primo virides, dein rubentes, tandem cum adultiores fuſci evadunt, his longo intervallo in pediculis rotundis, tres quatuorve uncias longis, folia adhærent umbilicata, craſſa & ſucculenta, quæ cum ſplendore media ſui parte nonnihil maculantur, horum quædam, inferiora nimirum, rotunda ſunt inſtar foliorum Aſari, cætera, ſuperiora videlicet, in lacinias dividuntur Staphydis agriæ foliis æmula, & acetoſæ ſapore prædita ad unum ſunt omnia: ramulorum ſummitates in pediculo ſex unciis nonnunquam longiore flores umbellatim poſitos ſuſtinent in calice amplos, pentapetalos ex incarnato rubentes, quorum duo ſuperiora laxa inſtar galeæ eriguntur, ſuperius nonnihil excavata cordis quaſi figuram repræſentant, ſtriiſque ſanguineis inſigniuntur, tria reliqua labii inſtar dependent; floribus evanidis fructus apparet more congenerum mucronatus, pentacoccus; omni anni tempore flores & ſemina perficit.

Gera-

GERANIUM AFRIC. ASARI ET STAPHISAG. FOLIO

Digitized by Google

GERANIUM AFRIC ASTRAGALI FOLIO *Fig 3.*

Geranium Africanum aſtragali folio.

SEmina hujus plantæ abſque nomine aliis Africanis ſeminibus admixta e Promontorio Bonæ Spei accepi anno ultra milleſimum ſexcenteſimum nonageſimo nono: radicem habet hoc Geranium pollicem craſſam & ſubluteam, quæ recta in terram deſcendit, paucas fibras emittens, ex his ipſo vere folia quædem exeunt conjugata, cineritia & hirſuta, hæc folia ex diverſis foliolis, ſexdecim aliquando uni coſtæ adhærentibus, nunc uno impari, nunc minus extremum coſtæ claudente, conſtant; ex ipſa radice æſtatis medio in pediculo longiore flores producuntur umbellatim poſiti pentapetali ex albo rubentes, quæ omnia ſtriis rubentibus inſigniter notantur; ſemina hactenus matura in horto medico produxit nulla, quia circa autumni initium ſenſim folia & flores marceſcunt, & pereunt, quæ ex radice ſuperſtite primo vere redeunt.

Geranium Africanum fruteſcens folio craſſo, & glauco, acetoſæ ſapore.

RAdix hujus plantæ longa, fibroſa & lutea calami ſcriptorii craſſitiem habet, ex hac radice caulis erigitur rotundus, qui junior viridis tandem fuſcus evadit, hic ſtatim in ramulos divaricatur rotundos & virides, quibus folia, pediculo ſuffulta unciali, adſtant craſſa, ſubrotunda, glauca, & in ambitu crenata, circa foliorum pediculi initium duo apparent plerumque foliola ejuſdem formæ & texturæ, ramulorum ſummitates æſtatis medio terminantur in flores, umbelliferarum more locatos, qui pentapetali ex albo rubent, quorum petala anguſta & oblonga ſunt, ſuperiora duo elevata duabus lineis ſanguineis circa baſin notantur, tria alia immaculata dependent, florem marcidum fructus ut in aliis Geranii ſpeciebus ſequitur pentacoccus & mucronatus. Folia hujus plantæ ſapore Acetoſæ ſunt prædita omnia. Avulſis ramulis & ſeminibus facile propagatur.

Tithy-

GERANIUM AFRIC. FRUTESC. FOL. GLAUC. ACETOSÆ SAPORE. *Fig. 4*

TITHYMALUS AIZOIDES TRIANGULARIS ET QUADRANGULARIS. Fig. 5

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangularis articuloſus & ſpinoſus ramis compreſſis.

RAdicem habet hic Tithymalus craſſam in fibras terminatam albicantes; caulis ex radice nunc ſimplex, geminus aut multiplex exſurgit articuloſus triangularis & aliquando quadrangularis, tandem, ubi adultior, anguli evaneſcunt, caulis rotundus evadit & ex fuſco albeſcit. Caulis in varios dirimitur ramulos omni folio deſtitutos, ſed triangulares aut quadrangulares, hi ramuli ex ipſius caulis internodio oriuntur, omnes tum caulis tum ramulorum anguli e ſingulis tuberculis, quæ multa poſſident, ſpinas emittunt duas rigidas, fuſcas, acutas ſed parvas, quæ a ſe invicem decedunt. Planta hæc quatuor cum medio pedum altitudinem ſuperat & tota viridis eſt, & quæcumque pars læſa lac effundit copioſum: ramulum in alios diviſum icon duntaxat exhibet, ut articulorum magnitudo & figura Lectori eo clarius pateret. Quo nomine hæc planta a Breynio in ſuo prodromo faſciculi plantarum rariorum ſecundo, & ab Harmanno in Paradiſi Batavi Prodromo proponitur, diximus in præludiis noſtris pagin: 21. Ex avulſo ramulo, ut omnes plantæ aizoides, facile multiplicatur.

Tithy-

Tithymalus aizoides arboreſcens ſpinoſus, caudice angulari, nerii folio.

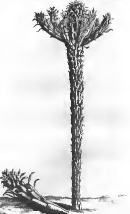
RAdix hujus plantæ craſſa fibras hinc inde emittit copioſas, ſtipitem radix producit craſſum. primo viridem, mox griſeum, ſemper anguloſum, niſi planta fuerit ſatis annoſa, tunc pars inferior ſtipitis, ſed vix ad trium quatuorve unciarum altitudinem angulis ſuis orbatur, & nonnihil rotunda evadit; ex hoc ſtipite ramuli producuntur ejuſdem cum ſtipite figuræ; in icone noſtra ſtipes ab omni ramulo orbatus exhibetur, ut folia, ſtipitis anguli & ſpinæ in ea clarius ſpectari poſſent. In ipſis ſtipitis & ramulorum angulis tubercula apparent multa, quæ ab inferiore parte ſpinis geminis, acutis, rigidis, fuſcis & a ſe invicem decedentibus armantur, & e medio folia producunt oblonga, ſubrotunda & ſucculenta, inſtar foliorum Elacalli, a quo nulla alia nota diſtinguitur, quam quod hujus deſcripti Tithymali ſtipes & ramuli anguloſi ſint, Elacalli rotundi, cætera ut folia, ſpinæ, ſtipitis craſſities, ſuccus lacteus ex quavis læſione profluens, propagandi modus, & quod frigoris ſit impatientiſſimus, conveniunt omnia. Plantam hanc ante duos treſve annos mecum communicavit honeſtiſſima & ingenioſiſſima illa Sibylla Botanica noſtri temporis Domina Agneta Block Domini Sybrandi de Flines Vidua, quæ illam ex Amboina accepit, & aliquot annos in ſuo omni plantarum tam exoticarum quam indigenarum genere inſtructiſſimo viridario, quod ad ripam Vechtæ fluminis poſſidet, coluit.

Tithy-

TITHYMALUS AIZ: ARBOR CAUDICE ANGUL: NERII FOL. Fig.

TITHYMALUS AIZ. AFRIC: SIMPL. SQUAMATO CAULE. *Fig. 1.*

Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule.

RAdix hujus Tithymali alba & craſſa fibras aliquot emittit albicantes: caulis ex ipſa radice exit unicus ſeſquipedem altus, rotundus, viridis & ſquamoſus, qui inferius vix unciæ ſuperius quinque unciarum craſſitiem ſuperat, circa caulis ſummitatem ramuli naſcuntur ex baſi anguſtiore in mucronem anguſtiorem exeuntes, & ut caulis ſquamoſi, ſingulis ſquamis, cum juniores ſint, folia innaſcuntur parva & anguſta; in caulis ramulorumque ſummitate quocumque anni tempore pediculi oriuntur mediam unicam longi, rotundi & craſſi, quorum quiſque florem gerit unicum monopetalum in quinque profundas lacinias diviſum, ut pentapetalus appareat, hæc itaque petala denuo in tres quatuorve alias lacinias dividuntur, florem fructus ſequitur trigonus & viridis, qui tribus ſulcis totidem intus contineri cavitates ſingulas ſemen unicum occultantes quaſi oſtendit, ſeminibus maturis & avulſis ramulis facile multiplicari poteſt, quum, ut cætera Tithymalorum ſpecies aizoides, ramuli hujus plantæ facile agant radices, ſi ſaltem ſtatim poſt avulſionem lactis effuſio, quæ ſatis copioſa alioquin accidit, impediatur.

Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule chamæneris folio.

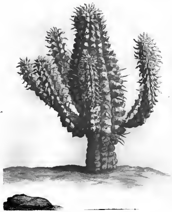
HUjus plantæ radix craſſa undique fibras copioſe emittit, quæ caulem circa baſin vix unicam com media craſſam, ſed ſuperius ſex unciarum craſſitiem ſuperantem producit, nunc læta nunc triſtiori viriditate prædirus eſt caulis, & quacunque parte vulneratur lac fundit copioſum, & e diverſis ſquamis nonnihil eminentibus verſus ſuperiora totus conſtare videtur, quæ eminentiæ nihil aliud ſunt, quam relictæ excreſcentiæ, quibus totidem antea annexa fuerunt folia, quæ ſemper circa ſummitatem apparent, anguſta ſunt, & quinque uncias longa unicum per longitudinem excurrentem poſſident nervum: ſemina, e quibus enata eſt hæc planta, more congenerum tria in totidem diſtinctis cavitatibus naſcuntur, atque illa anno 1700 ad Nobiliſſimos hujus Horti Curatores miſſa ſunt. In ſolo natali locis gaudet uliginoſis & ſalſis, & octobri floret, flores quod attinet, illi ſunt virides, quare in codice Nobiliſſ: & Ampliſſ: Conſulis D: Witſen vocatur *Tithymalus Africanus fruteſcens flore viridi.*

Tithy-

TITHYMALUS AFRIC. SIMPL. SQUAMAT CAULE CHAMÆNERII *Fig. 8*

TITHYMALUS AFRIC AIZ: SPINIS VALIDISSIMIS ARMATO. *Fig. 3*

Tithymalus aizoides Africanus, validiſſimis ſpinis ex tuberculorum internodiis provenientibus.

Radicem habet hæc planta fibroſam, ex qua caulis erigitur pedem altus, qui primo viridis, dein cineritius, tandem fuſcus evadit, ſex unciarum craſſitiem ſuperat, & ſulcis, qui margine conſtant tuberculoſa, ab ima ad ſupremam uſque partem quaſi excavatus apparet, ſingula autem tubercula, cum ſint juniora, quibus hæ lineæ eminentes & ſulcum a ſulco ſeparantes conſtant, in folium aliquod breve, acuminatum, & ab una parte planum ab altera convexum terminantur, folia hæc omnia, quæ ſingula ex ſingulis tuberculis prodeunt, tandem cadunt nunquam reditura, ſed hiſce evanidis ex nonnullis tuberculorum internodiis ſpinæ exeunt ſatis robuſtæ ex rubro albicantes & acutiſſimæ, ex aliis internodiis ramuli producuntur ejuſdem cum caule figuræ. Flores hactenus aut ſemina produxit nulla, ſed ex quacunque parte læſa lac fundit copioſum. Huic quadammodo ſimilem plantam exhibet Cl: Pluckenetius in ſua Phytographia tabula 231. fig. 1. nomine *Tithymali Africani ſpinoſi cerei effigie ex codice* Comptoniano, qui Tithymalus an eadem ſit planta cum Euphorbio Dodonæi quærit, ſed nec cum ipſo Dodonæi Euphorbio, nec cum hoc noſtro deſcripto Tithymalo ullam habet convenientiam.

Tithymalus Africanus ſeu Peplis major Braſilienſis floſculis albis Raji Hiſt.

PLantam hanc *Caacicam* eſſe, quam Marcgravius abſque Icone hiſtoriæ ſuæ Plantarum Braſiliæ libro 1. pag. 15. deſcribit, nullus dubito, cum ovum ovo non poſſit eſſe ſimilius, quam Caacicæ deſcriptio hujus plantæ ſtructuræ convenit, hoc ſaltem ſi excipiatur, quod caules non multi ex eadem radice ſed unicus duntaxat progrediatur, accidit enim & ſæpe, quod e lapſis ſeminibus plures juxta ſe invicem naſcantur caules, qui tamen non ex una eademque radice oriuntur, quod fortaſſe Marcgravium fefellit: quare Marcgravii deſcriptionem huic plantæ convenientem dabo: *Ex radice alba, lignoſa, lacteſcente, paulo majore ſemipede, caulis prodit teres, nodoſus, viridis, uno latere rufeſcens multis ramis donatus; ad nodos caulis & in ramulis bina folia appoſita reperiuntur, in ambitu ſubtiliter ſerrata; ramulorum paulo minora iis quæ ad caules. In extremitate caulis & ramorum multi naſcuntur floſculi ſubtiliſſimi, albi, quatuor foliolis conſtantes: quos excipit triangularis capſula*, quæ tribus diſtinctis loculamentis tria ſemina continet. *Tota planta copioſe lacteſcit, quod lac commendatur a Luſitanis ad oculorum rubedinem & dolorem auferendum.*

Ala-

TITHYMALUS AMERICANUS FLOSCULIS ALBIS *Fig. 10*

ALATERNOIDES AFRIC. LAURI SERRATÆ FOLIO *Fig. 91*

Google

Alaternoides Africana lauri ſerratæ folio.

Singulis ferme annis hujus Alaternoidis ſemina, ex Promontorio Bonæ Spei in Hollandiam tranſmittuntur, quod mihi videtur indicium certiſſimum magna copia in eodem ſponte ſua naſci: nomine *Ricini Africani ſalicis folio flore viridi* ſemina mittuntur, atque hoc nomine etiam depicta exhibetur in codice Witſiano, cum hac nota, quod gaudeat campis irriguis & rivulorum marginibus, quod ad ſeptem pedum altitudinem excreſcat, & Octobri menſe flores virides pentapetaloideos producat; plantas illas quod attinet, quæ nobis e ſemine in horto medico ſunt enatæ, illæ ex inſigni craſſarum & fibroſarum longe lateque porrectarum radicum contextu naſcuntur, caudicem conſtantlignoſo, cortice primo viridi, dein caſtaneo, tandem cineritio, quatuor pedes alto, qui ramulos habet multos cortice eodem, ut caudex, indutos, his folia adſunt viridia, nonnihil mucronata, & circa ambitum crenata, quæ parte ſuperiore ſplendent, inferiore ex albo vireſcunt, & pediculo inſident parvo & rubicundo, flores aut ſemina hactenus produxit nulla, tria tamen in totidem diſtinctis loculamentis producit nigricantia.

Alaternoides Africana chamæmeſpili folio rigidiore & minore, floribus albicantibus.

COpioſe etiam hanc Alaternoidem in Africa provenire feminum copia ex ea in Hollandiam ſingulis ferme annis tranſmiſſorum indicare videtur; ſemina mittuntur nomine *Ricini arboreſcentis flore albo, folio lucido.* Radicem babet lignoſam & fuſcam, caulis eſt rotundus cineritius, altitudo hujus caulis variat pro vario cultore, vidi enim, qui ſeptem pedum altitudinem ſuperabant, nos autem, qui elegantiorem ſtructuram arborum exoticarum, quam mediocrem putamus, in horto medico altitudini præferimus, frondoſos ramos, quam omni ferme folio præ longitudine deſtitutos, eligimus, rato caudicem arborum exoticarum altitudinem quatuor pedum excedere permittimus; hæc Alaternoides in ramulos divaricatur primo virides, dein fuſcos, folia abſque pediculo ramulis adnaſcuntur inſtar foliorum Chamæmeſpili, ſed rigidiora & craſſiora, non tamen ſucculenta, quæ parte ſupina vireſcunt, prona albicant; flores oriuntur in ramulorum ſummitate in pediculo longiore multi, pentapetaloidei, parvi & albicantes, florem fructus ſequitur rotundus & cineritius, qui tribus loculamentis ſemina ſplendentia & nigricantia continet; flores hyeme & primo vere producit hæc copioſos, ſemina Junio perficit. *Ala-*

ALATERNOIDES AFRIC. CHAMÆMESPILI FOLIO. *Fig. 12*

ALATERNOIDES AFRIC: ROSMARINI LATIORI FOLIO *Fig. a.*

Alaternoides Africana roriſmarini latiori & piloſiori folio.

RAdices hujus Alaternoidis tenues lignoſæ & fuſcæ ſunt. Caulis rotundus, caſtanei coloris, foliorum veſtigia diu reſervat, & duos pedes altus ramulos emittit tenues, quibus folia parva, oblonga inſtar roriſmarini ſed latiora adſtant, quæ pilis albicantibus & innumeris undique obſita ſuperius vireſcunt, inferius nonnihil albicant. Ramulorum ſummitati in orbem quaſi poſiti flores apparent pentapetaloidei, & ex albo lutei, quorum apices purpuraſcunt, florem fructus ſequitur piriformis tribus loculamentis tria ſemina nigricantia & ſplendentia continens; floret hæc Alaternoides primo vere & ſemina media æſtate perficit. Semina nomine *Ricini roriſmarini folio montis Attaque* mittuntur; *Ricinus Africanus tomentoſus flore rubro* vocatur in codice Witſiano, quem Ampliſſimus Conſul plantis plurimis Africanis ad vivum in Africa pictis ornatum poſſidet, quibus ſingulis præter nomen aliquod, quo loco gaudet, altitudo & florendi tempus adſcribuntur; hæc noſtra in Africa locis gaudet apricis, tres pedes alta eſt & Septembri floret. Hanc Phytographiæ ſuæ Tab: 341. exhibere videtur Pluckenetius, quam in mantiſſa ſua Almageſti Botanici p. 45. vocat *Chamælæam Africanam tricoccon & tetracoccon taxi folio, fructu nigro, ſummis ramulis, plumulis ſive cæſarie coronato.* Quam cum noſtra eandem putarem, ſi Pluckenetianæ folia omnia eſſent piloſa, & ſi in noſtra unquam fructum repériſſem tetracoccum. *Aloe*

Aloe Americana juccæ foliis arboreſcens

Kiggelarii Catal: Beaumont:

STipitem habet hæc Aloe ſcabram & fuſcam, qui ſtatim ac e tellure progreditur ſeſqui pedis craſſitiem habet, pars ſtipitis, quæ in tellure abſconditur, fibras emittit plurimas intus albicantes extus rubras, & quarum nonnullæ unciæ craſſitiem habent, duorum pedum cum medio craſſitiem ſuperat: folia, quæ huius ſtipitis ſummitati adnaſcuntur, ex anguſtiore baſi in ventrem duarum unciarum excreſcunt, in mucronem terminantur acutum, & duorum pedum longitudinem ſuperant: tota hæc planta humanæ eſt altitudinis, illâque hoc anno cum multis aliis exoticis iiſque rarioribus hortum medicum ornare placuit Viro Nobiliſſimo Domino Daniel des Marets Ædificiorum hortorumque regalium, quæ in Fœderatis Provinciis Inviĉtiſſimus Britanniæ Rex Wilhelmus poſſidebat, Curatori.

ALOE AMERIC JUCCÆ FOLIIS ARBORESC *Fig. 29*

Digitized by Google

ALOE AMERIC. DRACONIS FOLIO SERRATO Fig 16.

Aloe Americana draconis folio ſerrato.

Radix hujus Aloe tuberoſa, craſſa & magna plantam alit tribus pedibus altiorem, quæ ex foliis bipedalibus in orbem poſitis & erectis conſtat, folia hæc vix unciam lata, & in ambitu ſerrata, in mucronem acutum ſenſim terminantur, atque adeo Draconis Cluſii foliis æmula ſunt, ut ſi non breviora, & ſerrata forent, atque in mucronem exirent acutum, unam eandemque quis facile judicaret, plantam jam deſcriptam ex ſeminibus ab Illuſtriſſimo & admodum Reverendo Præſuli Domino Henrico Compton Londinenſi Epiſcopo &c. mecum ante quinquennium communicatis enatam poſſidet hortus medicus, nullibi hanc plantam, quod memini, deſcriptam delineatamque inveni, aliquam tamen cum *Yacori foliis*, quæ Cluſius in exoticis pag. 48. deſcribit, habet convenientiam, ſi non ſit eadem, qui conſuli poteſt. Dubitarem etiam nullus quin eadem ſit planta cum *Aloe Juccæ foliis* Sloan: Catal: Jamaic: 118, tum quia hæc folia cum Juccæ foliis aliquam videantur habere convenientiam, tum quia & ſemina eodem nomine *Silkgraſs*, quo Sloane ſuam indigitat, mihi ab Illuſtriſſ Præſuli tranſmiſſa ſunt.

Aloe Africana cauleſcens foliis magis glaucis caulem amplectentibus, & in mucronem obtuſiorem deſinentibus.

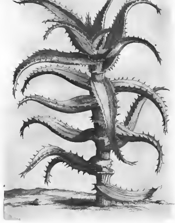
ANno milleſimo ſeptingenteſimo ſemina a Strenuiſſimo Promontorii Bonæ Spei Gubernatore Wilhelmo Adriano vander Stel miſſa hanc & quinque ſequentes Aloes ſpecies produxerunt, quarum duæ priores aliquam cum illa, quam parte altera horti Amſtelædamenſis capite decimo quarto deſcripſi, habent convenientiam, has tamen ſpecies eſſe diverſas ex utriuſque icone & deſcriptione liquido apparet, hoc tamen interim notatum volo, plantam altera horti Amſtelædamenſis parte deſcriptam nunc ſeptem pedum altitudinem ſuperare: hæc prima radicem habet fibroſam, primo albam, dein fuſcam: planta hoc tempore eſt ſeſquipedalis, caulem habet uncia craſſiorem, quem folia amplectuntur glauca, ſucculenta, oblonga & in mucronem obtuſum exeuntia, qui æque ac foliorum latera multis ſpinis parvis, albicantibus & ſatis rigidis armantur. Foliorum ſuccus amarorem habet ingratum.

Aloe

ALOE AFRIC. CAULESC. FOLIIS MAGIS GLAUCIS CAUL. AMPL. *Fig. 17*

ALOE AFRIC. CAULESC. FOL. MINUS GLAUC. CAULEM AMPLECT. Fig. 18

Aloe Africana caulescens, foliis minus glaucis caulem amplectentibus, dorſi parte ſuprema ſpinoſa.

RAdicem longe lateque diffuſam in capillares exeuntem habet hæc Aloe, quæ hoc tempore tribus pedibus altior caule ſuſtentatur duas nncias craſſo, qui primo viridis tandem fuſcus evadit, huic folia adnaſcuntur craſſa nonnihil glauca & in mucronem ſpinoſum & bifidum exeuntia, quæ pedis longitudinem ſuperant & adulta tellurem verſus reclinantur, circa dorſi partem ſupremam ut & margines ſpinæ apparent ſatis magnæ, ſed minus rigidæ & acutæ, foliorum hujus ut & præcedentis initia caulem amplectuntur, nonnihil palleſcunt, & copioſis venis viridibus in ipſum folium obliterandis notantur. Sneeus hujus Aloes amarus eſt & fœtidus.

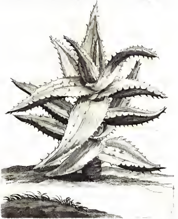
Aloe Africana caulescens, foliis glaucis caulem amplectentibus latioribus & undiquaque ſpinoſis.

RAdices hujus Aloes tenues ſunt & copioſæ. Tota planta nunc temporis ſeſqui pedis altitudinem ſuperat, & caule ſuſtentatur rotundo, fuſco & tribus unciis craſſiore, huic folia adnaſcuntur craſſa, glauca & rigidiſſima, quæ pedis longitudinem, & quatuor unciarum latitudinem habent, in mucronem ſpinoſum exeunt, & ab utraque ſui parte & margine ſpinis armantur rigidiſſimis & acutiſſimis.

Hujus plantæ ſuccus flaveſcit, fœtet & maxime amaricat.

Aloe

ALOE AFRIC. CAULES. FOL. GLAUC. CAULEM AMPLECT. SPINOS.

ALOE AFRIC CAUL FOL GLAUC CAULEM AMPLECT DORSO SPINOS.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis caulem amplectentibus, dorſo integro ſpinoſo.

MUltiplici & fibroſa radice nutritur hæc Aloe pedem altior, caule ſuſtentatur duabus unciis craſſior, cui folia adnaſcuntur pedem longa, duas uncias cum media lata, quæ in mucronem terminantur acutum & ſpinoſum, ac in utroque latere & dorſo integro ſpinis armantur multis & rigidiſſimis; circa foliorum initium, ubi caulem amplectuntur, venæ in hac & præcedente apparent virides in ipſa folia evaneſcentes.

Succus hujus plantæ fœtet, amaricat & flaveſcit.

In quatuor hiſce jam deſcriptis Aloes ſpeciebus hoc notandum, quod ſi illæ per æſtatem in hypocauſtis vitreis conſerventur, ſpinas, quibus armantur, cum viriditate quadam albeſcere, ſi vero aeri liberiori exponantur, ſpinas omnes rubras evadere.

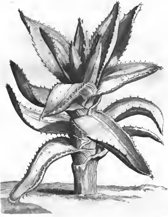
Aloe Africana cauleſcens, foliis glaucis brevioribus caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil ſpinoſa.

EX radicibus rotundis in capillares exeuntibus planta erigitur vix pedem alta, quæ caule ſuſtentatur rotundo, & pro plantæ altitudine ſatis craſſo, folia huic circumſtant glauca, rigida, ſucculenta, duas uncias lata & quinque longa, quæ in mucronem obtuſum ac ſpinoſum terminantur, & ſpinis in utraque margine albicantibus armantur, in horum tum prona tum ſupina parte hinc inde maculæ tandem apparent rotundæ & albicantes, que ſenſim eriguntur & in ſpinas albicantes abeunt.

Fœtet foliorum ſuccus, flaveſcit & amaricat.

Aloe

ALOE AFRIC CAUL FOL GLAUSIS CAUL: AMPLECT BREVIORIB. fig. 22

ALOE AFRIC CAUL FOL GLAUC BREVISS Fig 11

Aloe Africana cauleſcens, foliis glaucis breviſſimis, foliorum ſummitate interna & externa nonnihil ſpinoſa.

RAdices ſunt huic Aloes ſpeciei tenues: tota planta pedem medium alta, folia habet plurima parva ſucculenta & glauca, quæ vix tres uncias longa, unam lata, dorſi parte ſuprema & utraque margine ſpinis ſemper armantur albicantibus & rigidiſſimis, pars tamen foliorum interna & externa ſpinas aliquas nonnunquam habent, ſed hæ tamen perpetuo non inveniuntur, niſi planta fuerit annoſior. Hujus plantæ ſuccus inſipidus eſt & aquoſus.

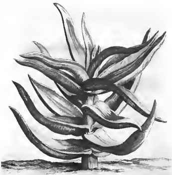
Aloe Africana cauleſcens perfoliata glauca & non ſpinoſa.

MUltis iiſque fibroſis radicibus alitur hæc Aloe: Planta pedalis eſt, tota glauca, nulliſque ſpinis armata; folia nonnunquam ſex uncias longa, unciam lata & bina ex adverſo poſita caulem amplectuntur, atque adeo ut unicum hæc duo duntaxat dicenda ſunt folium, quod in duos mucrones exit, & ab ipſo caule perforatur, omnia hæc folia cruciatim poſita caulem amplectuntur, in ea parte, qua lata ſunt, nonnihil excavantur, nervum per longitudinem ductum poſſident, & circa mucronem plana ſunt; carnoſa eſt planta & inſipida, ſed non admodum ſucculenta.

Hanc plantam Anno 1701 & 1702 e Promontorio Bonæ Spei ad Nobiliſſ. & Ampliſſimos horti Curatores miſit Nobiliſſimus ejuſdem Promontorii Gubernator.

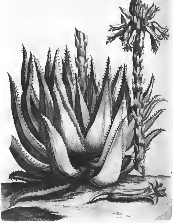
Aloe

ALOE AFRIC CAULESC PERFOLIATA *Fig 23*

ALOE AFR FOL GLAUCIS MARGINE ET DORSI PARTE SUP SPIN

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſi parte ſuperiore ſpinoſis, flore rubro.

CApite duodecimo alterius partis horti Amſtelædamenſis hanc Aloen ſed juniorem, nulloque flore ornatam inveniet Lector, quæ quum jam adultior ſit floreſque produxerit copioſos, eam poſt noſtra præludia cum aliis Aloes ſpeciebus deſcribere volui, ut ex perfectiore tum icone tum deſcriptione ejus vera facies lectori pateret.

Radice fibroſa folia plurima in orbem poſita ſuſtentantur pedem longa, craſſa, ſucculenta, glauca & ex latiori baſi in mucronem acutiſſimum exeuntia, utraque foliorum margo & dorſi pars ſuperior ſpinis ſubflavis plerumque armantur. Ipſo Septembri aut Octobri ſingulis annis ſcapum producit ſeſqui pedem altum, viridem, foliolis aliquot non ſucculentis ei adnaſcentibus, circa caulis ſummitatem flores producuntur plurimi, qui clauſi eriguntur in pediculo unciali, & flaveſcunt, aperti ex eodem pediculo dependent & rubent, monopetali ſunt omnes, duas uncias longi, in ſex profundiſſimas lacinias diviſi, atque adeo ut ſex petalis conſtare videantur; ſtylum habent hi flores albicantem, & ſtamina ſex apicibus nonnihil rubentibus prædita; ſemina hactenus perfecit nulla.

Succus hujus plantæ viſcoſus & dulcis eſt.

Aloe Africana glabro folio minutiſſimis cavitatibus donato.

RAdix parva fibroſa & albicans folia ſuſtentat plurima cruciatim quaſi poſita, ſucculenta, viridia, anguſta mucronata & quatuor uncias vix longa, folia hæc undique cavitatibus minutiſſimis, quaſi totidem forent puncta, prædita ſunt & notantur.

Flores hactenus nec ſemina produxit ulla.

Semina hujus plantæ Anno milleſimo ſeptingenteſimo primo ad Ampliſſimos hujus horti Curatores tranſmiſſa ſunt.

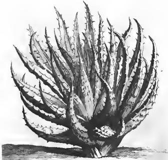
Succus aqueus eſt & nonnihil acidus.

Aloë

ALOE AFRIC: GLAB FOLIO MINUTISSIM CAVITATIB NOTATO. *Fig. 21*

ALOE AFRIC HUMILIS SPIN ET VERRUCIS OBSITA *Fig: 26*

Google

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita.

Radices hujus Aloes fibroſæ ſunt & albicant e quibus folia producuntur multa, quatuor uncias longa, ſucculenta & glauca, quæ ab utraque parte verrucis & ſpinis inermibus, hoc eſt, vix pungentibus, obducuntur, & in mucronem verſus plantæ medium reflexum exeunt. Succus hujus Aloes ſaporem exhibet primo nonnihil amaricantem, ſed mox dulcem.

Hanc Aloen cum ſequente Arachnoídea ex Africa ab Illuſtriſſimo Gubernatore tranſmiſſam accepi annis 1701 & 1702.

Aloe Africana humilis arachnoidea.

RAdicibus ſuſtentatur hæc Aloe fibroſis & albicantibus, folia multa in orbem poſita his innaſcuntur, duas uncias cum media longa ex baſi anguſtiore in ventrem excreſcunt unciam latum, & in mucronem acutum & diaphanum exeunt, ſucco inſipido plena ſunt & viridia, in utraque margine & dorſi medio ſpinis armantur albis & inermibus, hoc eſt non rigidis ſed flexibilibus. Ipſa æſtate ſcapus producitur pro planta adultiore plus minuſve longus, vidi enim qui vix pedis, & alios, qui duorum cum medio pedum altitudinem ſuperabant, ſcapus quo brevior aut longior, eo etiam eſt vel tenuior aut craſſior, paucioribus vel pluribus ornatur floſculis hexapetaloideis & ſubviridibus, qui intus linea per petalorum longitudinem ducta rubra notantur; ſemina hactenus produxit nulla.

ALOE HUMILIS AFRICANA ARACHNOIDEA *Fig. 27*

ALOE AFRIC HUMILIS FOL:EX ALBO ET VIRIDI VARIEGAT

Aloe Africana humilis foliis ex albo & viridi variegatis.

RAdix hujc plantæ alba multiſque prædita eſt geniculis, facile novas plantas producens, ex his folia producuntur quatuor unciis longiora, ſucculenta, craſſa, rigida & in acumen triangulare exeuntia, ubique hæc folia viridia maculis nunc parvis, nunc magnis & albicantibus notantur, foliorum margines & dorſum linea albicante & ſcabra obducuntur. Foliorum ſuccus ſubdulcis.

Facile propagatur hæc Aloe plantis junioribus ſatis frequenter ex ipſa radice continuo pullulantibus.

Semina hujus plantæ plana & alata ex Africa Anno 1700 tranſmiſſa ſunt.

Aloe Africana humilis folio nonnihil reflexo, floribus ex albo & rubro variegatis.

HAnc Aloen anno 1701 cum aliis Aloes ſpeciebus ad Nobiliſſ: & Ampliſſimos hujus horti Curatores miſit vir Nobiliſſimus Wilhelmus Adrianus vander Stel Promontorii Bonæ Spei Gubernator.

Radicem habet fibroſam extus fuſcam intus albicantem, folia ex hac in orbem poſita producuntur, quæ terram verſus reflectuntur, & venis ſatis conſpicuis per longitudinem ductis gaudent, craſſa ſunt, ſucculenta, utraque margine ſcabra, & in mucronem exeunt; ſcapus, qui ex plantæ medio prodit, tenuis, duos pedes altus autummo prodit, & flores gerit monopetalos in ſex lacinias reflexas diviſos, & ex albo & rubro variegatos.

Succus hujus Aloes aquoſus & inſipidus.

Aloe

ALOE AFRIC. HUMILIS FOL NON NIHIL REFLEXO. *Fig. 19*

ALOE AFRIC HUMILIS FOL TRIANGULARI RIGIDO ALBICANTE

Google

Aloe Africana humilis folio in ſummitate triangulari & rigidiſſimo, marginibus albicantibus.

HÆc Aloe cum præcedente anno milleſimo ſeptingenteſimo ex Africa in hortum tranſlata eſt.

Folia aliquot in orbem poſita radice ſuſtentantur albicante & fibroſa, quæ folia viridia, rigidiſſima & craſſa ſunt, trium unciarum longitudinem, ſeſqui latitudinem habent, in ſummitatem mucronatam & triangularem exeunt, & utraque margine albicant. Succus hujus Aloes inſipidus & aquoſus.

Hactenus flores nec ſemina in horto medico perfecit.

Aloe Africana erecta triangularis & triangulari folio viſcoſo.

Fibroſæ ſunt hujus plantæ radices, quæ nonnihil rubent, ex his folia producuntur parva, triangularia, viridia, viſcoſa & inſipida, quæ in parte ſupina parum excavantur, prona eminent, & in mucronem ſatis rigidum terminantur, hæc folia ita poſita ſunt & alterum ex alterius principio quaſi naſcitur, ut tota planta triangularis ſit, quæ vix quatuor unciarum altitudinem habet & bis anno 1701 in horto medico floruit, ſcapus, qui florendi tempore e plantæ medio producitur, tenuis eſt, quatuordecim unciarum altitudinem ſuperat & cum viriditate quadam rubeſcit, circa hujus ſummitatem ex longo intervallo flores apparent pauci & parvi, qui cum rubedine quadam albeſcunt, ſunt monopetali & in ſex lacinias dividuntur: ſemina hactenus nulla produxit, ſed per plantas juniores ex ipſis radicibus pullulantes propagari poteſt.

Annis 1701 & 1702 hanc ex Africa accepi.

Aloe

ALOE AFRIC ERECTA TRIANGULARIS ET VISCOSA

ALOE AFRIC ERECTA ROTUNDA FOL ACUMINATO. *Fig. 32*

Aloe Africana erecta rotunda folio parvo & in acumen rigidiſſimum exeunte.

EX radicibus fibroſis nonnibil rubentibus folia producuntur parva, craſſa & viridia, quæ in mucronem acutiſſimum, rigidiſſimum & nonnibil rubentem terminantur, folia hæc confertim admodum naſcuntur & invicem incumbunt, ut caulis videri poſſit nullus.

Altitudinem planta hæc quinque unciarum ſuperat; flores aut ſemina produxit nulla.

Succus aquoſus eſt & in inſipidus.

Plantam hanc cum Aloe Americana juccæ foliis arboreſcente, aliiſque rarioribus exoticis, ut pagina 64. jam ante dixi, horto donavit Vir Nobiliſſimus Daniel des Marets.

Aloe Guineenſis radice geniculata, foliis è viridi & atro undulatim variegatis.

PLantam hanc capite vigeſimo alterius partis horti Amſtelædamenſis deſcripſi, quo tempore in horto medico flores produxerat nullos, flores tamen deſcripſi tales, quales illam producere mihi ſcripſerat, atque etiam in catalogo inſtructiſſimo horti Beaumontiani hanc deſignans habere dixerat Clar: Kiggelarius, dum vero hæc præterita æſtate floreret, inveni illos ab hac deſcriptione quam longiſſime diverſos, quare hanc de novo cum florum deſcriptione exacta exhibere volui: clariſſimum Virum forte decepit ſcapus non genuinus pro vero tamen illi obtruſus.

Radice nutritur hæc Aloe longa, craſſa, multis geniculis inæquali, vix infra tellurem tranſverſa ſeu obliqua hærente, quæ intus alba & ſubdulcis cortice tegitur flavo & tenui, ipſi radici a parte inferiore adnaſcuntur fibræ albicantes. Folia ex ipſa radice aſſurgunt primo chartaceorum cucullorum in morem circumvoluta,

ALOE GUINEENSIS RADICE GENICULATA FOL. VARIEGATO

luta, quæ tandem explicata, pedalia & ſeſqui pedalia, tres uncias lata & in mucronem inermem exeunt, ab utraque parte nunc læta nunc atra viriditate undulatim pinguntur, margine circumſcribuntur ſubrubro, & ſaporem habent Salſum.

Flores, quos menſe Auguſto anni 1702. produxit in horto medico, ſcapo ſuſtentabantur bipedali, rotundo & e viridi purpuraſcenti, erant plurimi, albicantes, monopetali, tubuloſi & in ſex profundas & reflexas lacinias diviſi, florum meditullium præter ſtylum nutritivum occupabant ſtamina ſex albicantia, apicibus tranſverſim incumbentibus prædita, qui ipſo autumno abſque ſeminis perfectione perierunt omnes.

Propagatur faciliſſime ex ipſa ſei pente radice.

FINIS.

Admonitio ad Bibliopegum.

In hoc libro icones agglutinandæ ſunt chartarum lacinis, eadem prorſus ratione ac fieri ſolet in tabulis Geographicis, ſingulæ autem inſerantur ſuis locis, ut hic ordine notantur.

Berigt aan de Boekbinders.

In dit Boek moeten de Figuuren aan ſtrooken geplakt worden, als men in de Kaarte-boeken gewoon is te doen, en dat op de volgende folien.

Icon	Inſeratur	Pagin:
Icon prima		51
2		52
3		53
4		54
5		55
6		56
7		57
8		58
9		59
10		60
11		61
12		62
13		63
14		64
15		65
16		67
17		68
18		69
19		70
20		71

Icon 21

Digitized by Google

Icon 21	Inſeratur	Pag. 72
22	- - - -	73
23	- - - - -	74
24	- - - - -	75
25	- - - - -	76
26	- - - - -	77
27	- - - - - -	78
28	- - - - -	79
29	- - - - - -	80
30	- - - - - -	81
31	- - - - - -	82
32	- - - - - -	83
33	- - - - - -	84

ERRATA TYPOGRAPHICA.

Pagina 6. *linea* 20. *lege* proficiemus. *p.* 8. *l.* 23. *l. Canarienſis.* *p.* 11. *l.* 5. *l. fruticoſus.* *p.* 19. *l.* 22. *l.* in tres capſulas diviſum. *p.* 30. *l.* 20. *l.* diutius. *l.* 22. *l.* eas. *p.* 41. *l.* 17. *l. rigidiſſimo.* *p.* 45. *l.* 12. *l. foliis.* *p.* 47. *l.* 25. *l.* humanis. *p.* 57. *l.* 13. *l.* medium unciam. *p.* 61. *l.* 4. *l.* videtur. *l.* 16. *l.* caudice. *p.* 64. *l.* 3. *l.* ſcabrum & fuſcum. *p.* 72. *l.* 13. *l.* quæ. *p.* 74. *l.* 8. *l.* ſint.

[illegible]gle

2

767

Admonitio ad Bibliopegum.

In hoc libro icones agglutinandæ ſunt chartarum laciniis, eadem prorſus ratione ac fieri ſolet in tabulis Geographicis, ſingulæ autem inſerantur ſuis locis, ut hic ordine notantur.

Berigt aan de Boekbinders.

In dit Boek moeten de Figuuren aan ſtrooken geplakt worden, als men in de Kaarte-boeken gewoon is te doen, en dat op de volgende ſolien.

Icon prima	Inſeratur	Pagin: 51
2	- - - - - -	52
3	- - - - - -	53
4	- - - - -	54
5	- - - - -	55
6	- - - - -	56
7	- - - -	57
8	- - - - -	58
9	- - - -	59
10	- - - - -	60
11	- - - -	61
12	- - - - -	62
13	- - - - -	63
14	- - - - -	64
15	- - - -	65
16	- - - - -	67
17	- - - - -	68
18	- - - - -	69
19	- - - -	70
20	- - - - -	71

Icon 21

Digitized by Google

Icon	Inſeratur	Pag:
21		72
22	- - - -	73
23	- - - - -	74
24	- - - - -	75
25	- - - - -	76
26	- - - - -	77
27	- - - - - -	78
28	- - - - -	79
29	- - - - - -	80
30	- - - - - -	81
31	- - - - - -	82
32	- - - - - -	83
33	- - - - - -	84

ERRATA TYPOGRAPHICA.

Pagina 6 *linea* 20. *lege* proficiemus. p 8 *l.* 13 *l. Canarienſis p.* 11. *l.* 5. *l. fruticoſus. p.* 19 *l.* 22. *l.* in tres capſulas diviſum *p.* 30 *l.* 20. *l* diutius *l.* 21. *l.* eas *p.*41. *l.* 17. *l. rigidiſſimo p* 45. *l.* 12. *l folio. p.* 47 *l.*25. *l.* humanis *p* 57 *l* 13. *l.* mediam unciam. *p.* 61. *l.* 4 *l.* videtur. *l.* 16 *l.* caudice. *p.*64. *l.* 3. *l.* ſcabrum & fuſcum. *p.* 72. *l.* 13. *l.* quæ. *p.*74. *l.*8. *l.* ſint.

[illegible]

23.--

767

Google